

Kántorjánosi Község Településrendezési Tervének készítéséhez

Alátámasztó
munkarész

2017. október

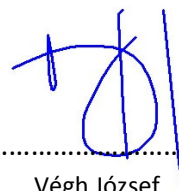
Tervező:

Art Vital Tervező, Építő és
Kereskedelmi Kft.
(C-15-1062)

2017.

Külzetlap

Település tervező/ Építész vezető tervező

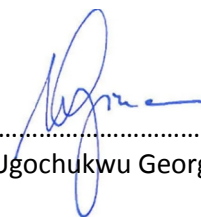
Végh József
TT-15-0023
É/1-15-0124

Település tervező / projektvezető:

Labbancz András
TT-15-0378

Tervező munkatárs:

Ugochukwu Georgina

Szerkesztő:

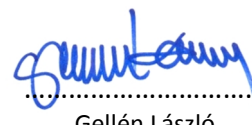
Barkaszi Richard

Környezetmérnök

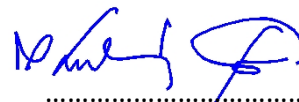
Szalai Sándor
környezetmérnök,
környezetvédelmi-ökológus,
vízellátás-csatornázás
szakmérnök,
SZKV-hu; SZKV-le;
SZKV-vf; SZKV-zr
mksz: 15/0640.
njsz: 939/2004.

Közmű tervező:

Gellén László
tervező
mksz: 15-0164; nj.sz.:BSZFG
nj.sz.: TV;

Közlekedés vezető-tervező:

Kulcsár Gusztáv
vezető-tervező
mksz.:15-0300
nj.sz.: TKö

Régészeti szakértő:

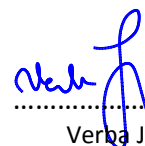
Dr. Bálint Marianna
régészeti szakértő

Tájépítész:

Keresztesné Pataky Orsolya
Okl. tájépítésmérnök
TK-05-0430

Elektromos tervező:

Verba József
Vezető tervező
TE-15-0076

Ügyvezető igazgató:

Végh József

Tartalomjegyzék

Külzetlap	2
Tartalomjegyzék	4
1. A KÖRNYEZETALAKÍTÁS TERVE	
1.1. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK	6
1.1.1. Javasolt településszerkezet, terület-felhasználási rendszer	6
1.1.1.1. Beépítésre szánt területek	6
1.1.1.2. Beépítésre nem szánt területek	7
1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek	8
1.1.1.4. Védelmi és korlátozó elemek	8
1.2. A VÁLTOZÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI	10
1.2.1. A településszerkezeti változások bemutatása	10
1.2.2. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása	14
1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása	14
2. TÁJÉPÍTÉSZETI JAVASLATOK	
2.1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK	16
2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata	16
2.1.2. Természetvédelmi javaslat	17
2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok	20
2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása	21
2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE	22
2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai	22
2.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása	22
2.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok	23
3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK	
3.1. Közúti hálózati kapcsolatok	24
3.2. Főbb közlekedési csomópontok	24
3.3. Belső úthálózat	24
3.4. Községi közlekedés	24
3.5. Kerékpáros közlekedés	25
3.6. Főbb gyalogos közlekedés	25
3.7. Gépjármű elhelyezés, parkolás	25
4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK	
4.1. Víz közművek	28
4.2. Energiaellátás	32
4.2.1. Villamos energia	32
4.2.1.1. Fogyasztói hálózatok	32
4.2.1.2. Közvilágítás	32
4.2.2. Gázenergia	34

4.2.3.	Távhő	34
4.2.4.	Megújuló erőforrások	34
4.3.	Hírközlés	34
4.4.	Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatok energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók	35
5.	ÖRÖKSÉGVÉDELMI JAVASLATOK	
5.1.	A kulturális örökség védelmére irányuló tervmódosítási feladatok	38
5.2.	Védelmi és korlátozó kulturális örökségvédelmi elemek	39
6.	KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK	40
7.	HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA	42
8.	SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ	43
9.	BEÉPÍTÉSI TERV	44
10.	KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS	44

1. A KÖRNYEZETIALAKÍTÁS TERVE

1.1. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLATOK

1.1.1. Javasolt településszerkezet, terület-felhasználási rendszer

1.1.1.1. Beépítésre szánt területek

A beépítésre szánt területek jellemzően a belterületen és annak közvetlen vonzáskörzetében összpontosulnak. A távolabb elhelyezkedő ilyen típusú területek az üdülő területek a Vajai-tó partján, valamint a távolabb elhelyezkedő Emma-tanya területe.

A belterületet jellemzően lakó területek alkotják, falusias terület-felhasználás mellett. Jellemzően a településmagot övező területeken összpontosulnak. Ettől eltérő pozícióban az Emma-tanya területe helyezkedik el, amely nem kapcsolódik a hagyományos lakóterületekhez.

A településközpontot közvetlenül a falusias lakóterületek övezik a Kossuth Lajos és az Arany János utcák külső oldalán.

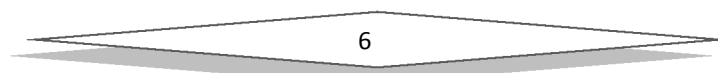
A település ki és bevezető útszakaszai mentén – a település hagyományos szerkezetéhez igazodva - falusias lakóterületek helyezkednek el.

Új lakóterület kialakítását a terv nem irányoz elő. A jelenlegi lakóterületek fel nem használt, intenzitásában alulhasznosított területeinek használatát preferálja a tervezet. Ilyen területek viszonylag nagy számban állnak rendelkezésre. Ezért szükségtelen erre a célra új területek igénybevétele.

A településmagot alkotó településközponti területek a Kossuth Lajos és az Arany János utcák között találhatóak. A gazdasági területek (kereskedelmi, szolgáltató; ipari-gazdasági) a belterület periferiájára szorulva, a déli nyugati lakóterületek közzé ékelődve, szorulva (akár történelmileg is) helyezkednek el. Különleges sport célú területek a lakóterületek között, a mezőgazdasági üzemi területek a külterületen, a belterületi határ mellett közvetlenül helyezkednek el (eredeti majorsági terület). A Hodászi út északi oldalán tervezett gazdasági terület – a hatályos tervi előzményként, Önkormányzati ingatlanokon – a belterületről távolabb helyezkedik el.

Beépítésre szánt területek (külterületen és belterületen egyaránt) terület-felhasználásai az alábbiak szerint:

- Falusias lakó terület
- Településközponti vegyes terület
- Hétvégi házas üdülő terület
- Kereskedelmi, szolgáltató terület
- Ipari gazdasági terület
- Különleges mezőgazdasági üzemi terület
- Különleges sport terület

1.1.1.2. Beépítésre nem szánt területek

A beépítésre nem szánt területek jellemzően, nagyobb súllyal a külterületen helyezkednek el. Meghatározóan mezőgazdasági területek jellemzik. Kisebb hányadban erdő és vízgazdálkodási területek is alkotják.

Zöldterületek, közparkok területei a belterületre koncentrálnak, különösen az orsó alakú teresedésre. A belterületen a zsidó temető és a földgázszállító vezeték felett elhelyezkedő kertes mezőgazdasági területek tartoznak még a beépítésre nem szánt területekhez.

Közlekedési területek jellemzően az országos utak, valamint a helyi közutak, önálló kerékpár utak, gyalogutak és ezek csomópontjai.

Az erdő területek kiterjedése a településen igen magas. Jellemző tendencia hogy a rosszabb minőségű területek erdősítésre kerülnek, így a tájszerkezet részben megváltozik. A község területén az erdő területek a mezőgazdasági területek több mint 50%-át elérik (területi kiterjedésben). Elhelyezkedésüket a nagyobb tömbszerű területek jellemzik. Nagyobb egybefüggő területek a belterület keleti, északi és nyugati oldalán terülnek el.

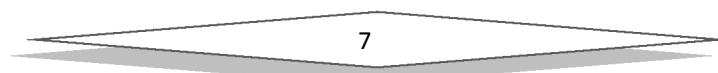
A megyei terv szerinti mezőgazdasági térség területén belül az erdő állomány közel 20%-os a teljes térségre vonatkozóan. A jellege inkább már a vegyes térségre jellemző, ebből kifolyólag a térség besorolásának felülvizsgálata szükséges az MTrT következő módosítása során.

Vízgazdálkodási területek a csatornák és azok parti sávja, tavak és egyéb vízvételi területek.

A különleges területek jellemzően nagy zöldfelülettel rendelkező, jó kondicionáló hatású területek. A belterületi határ északnyugati külterületi oldalán nagyobb temető területek sorakoznak egymás mellett. Továbbá a község külterületén megkutatott és/vagy használt homokbánya területek találhatóak a belterülettől északkeleti irányban, az Őr és Vaja felé vezető utak közelében.

Beépítésre nem szánt területek (külterületen és belterületen egyaránt) terület-felhasználásai az alábbiak szerint:

- Általános mezőgazdasági terület
- Kertes mezőgazdasági terület
- Gazdasági erdő terület
- Vízgazdálkodási terület
- Természetközeli terület
- Zöld terület
- Különleges temető területe
- Különleges homokbánya területe

1.1.1.3. Szerkezet meghatározó nyomvonalas és tagoló elemek

A település szerkezetét alapvetően a közlekedési folyosók határozzák meg. Az M3-as autópálya egyrészt összekötő kapocs, másrészt akadály a település így ketté választott részei között. A közigazgatási területet kelet-nyugati irányban szeli ketté. A szomszédos települések irányában már meglévő vagy tervezett közlekedési folyosók – különösen az északi irányban tovább haladóak - valamelyest oldják ezt az egyedi „korridort”.

A település szerkezetét befolyásoló meglévő és tervezett infrastrukturális elemek:

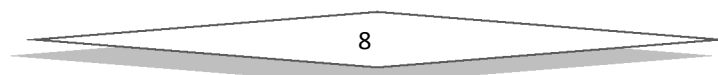
- közutak közül
 - M3. autópálya (Budapest – Vásárosnamény)
 - 4917. sz. összekötő út Hodász – Kántorjánosi - Őr között
 - összekötő út Nyírderzs, Nyírgyulaj, Ófehértó, Baktalórántháza, Vaja irányába
- kerékpárutak közül
 - Kántorjánosi – Vaja között, a Vajai-tó érintésével
- vízfolyás, vízfelület
 - Vajai főfolyás
 - Vajai - tó
 - Jóér-tói szivárgó
- szénhidrogén szállító vezetékek
 - térségi nagynyomású földgázszállító vezetékek DN300 (Téglás) – Bököny (Hajdúsámson),
 - nagyközép nyomású gázvezeték Őr irányából

1.1.1.4. Védelmi és korlátozó elemek

A településszerkezeti terv a hatályos jogszabályoknak megfelelően védősávot jelöl ki az alábbi helyeken:

- A közigazgatási területen keresztülhaladó 22 kV-os elektromos légvezetékek mindkét oldalán 5,0 méteres védősávot kell biztosítani
- A közigazgatási terület déli részén keresztülhaladó országos jelentőségű nagynyomású földgázszállító vezetékeknek 23,0 méter védősávot kell biztosítani
- A közigazgatási terület északi részén keresztülhaladó nagyközép nyomású földgázszállító vezetékeknek 23,0 méter védősávot kell biztosítani
- A temető területén belül olyan területet kell biztosítani, ahol sírhely nem kerül elhelyezésre
- A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 22/A. §. a) pontja alapján, külterületen a közút tengelyétől számított 50 méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi anyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított 10 méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához.

A településszerkezeti terv a hatályos jogszabályoknak megfelelően, önálló terület-felhasználással védőterületeket nem jelöl ki.

Védőterületekhez és védősávokhoz kapcsolódó korlátozások:

Az országos és a térségi jelentőségű szénhidrogén szállító vezetékek védősávjaiban, valamint a M3-as gyorsforgalmi autópályát két oldalán védősáv.

NATURA2000 területekhez kapcsolódó korlátozások:

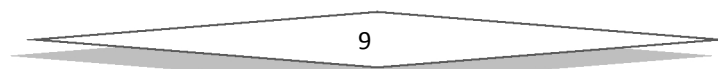
A belterületről északra elterülő, egybefüggő területen (jellemzően a Vajai-tó közvetlen környezetében) került kijelölésre.

Az OTTrT-hez, valamint az MTrT-hez kapcsolódó korlátozások:

Az egyes övezetekhez tartozó korlátozásokat az övezetekhez tartozó kötelező rendelkezések, térségi ajánlások jelentik.

Régészeti területekhez kapcsolódó korlátozások:

A település közigazgatási területén régészeti nyilvántartás szerinti területek találhatóak. Az érintett területeken a vonatkozó jogszabályok szerinti előírások alkalmazása jelent korlátozást.

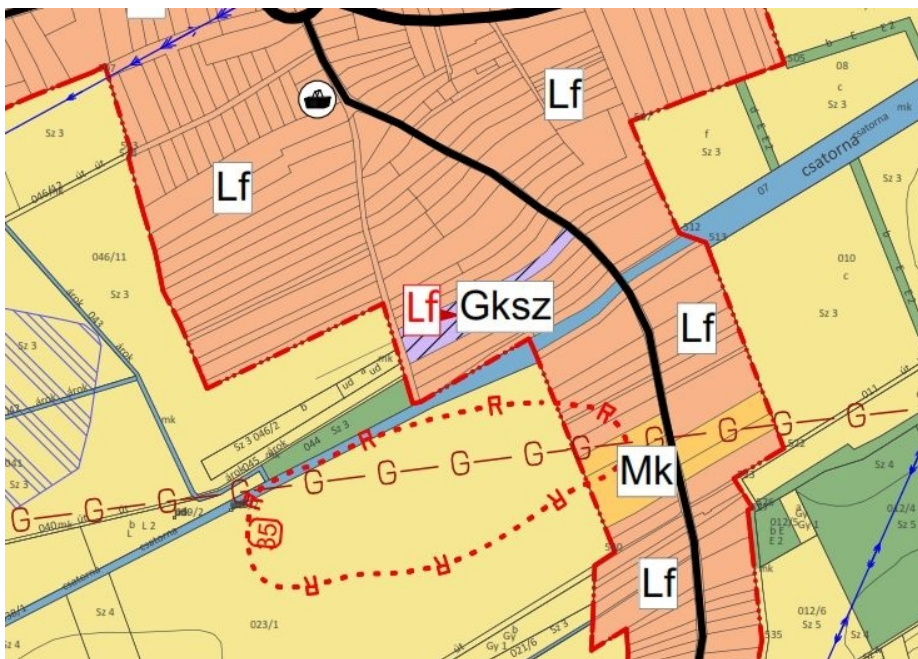

1.2. A VÁLTOÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓJA ÉS ÖSSZEFÜGGÉSEI

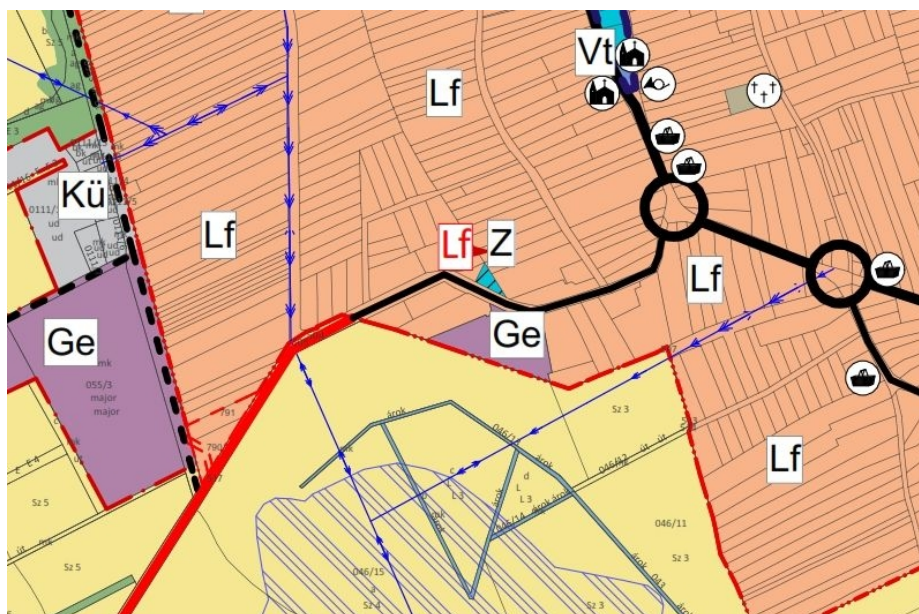
1.2.1. A településszerkezeti változások bemutatása

Terület-felhasználást érintő beavatkozások

- Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület kialakítása a település déli részén – a Nyírdarzs felé vezető út mentén, falusias lakóterületből 0,93 ha-on az 588, 590 hrsz-ek és az 589 hrsz részbeni felhasználásával;

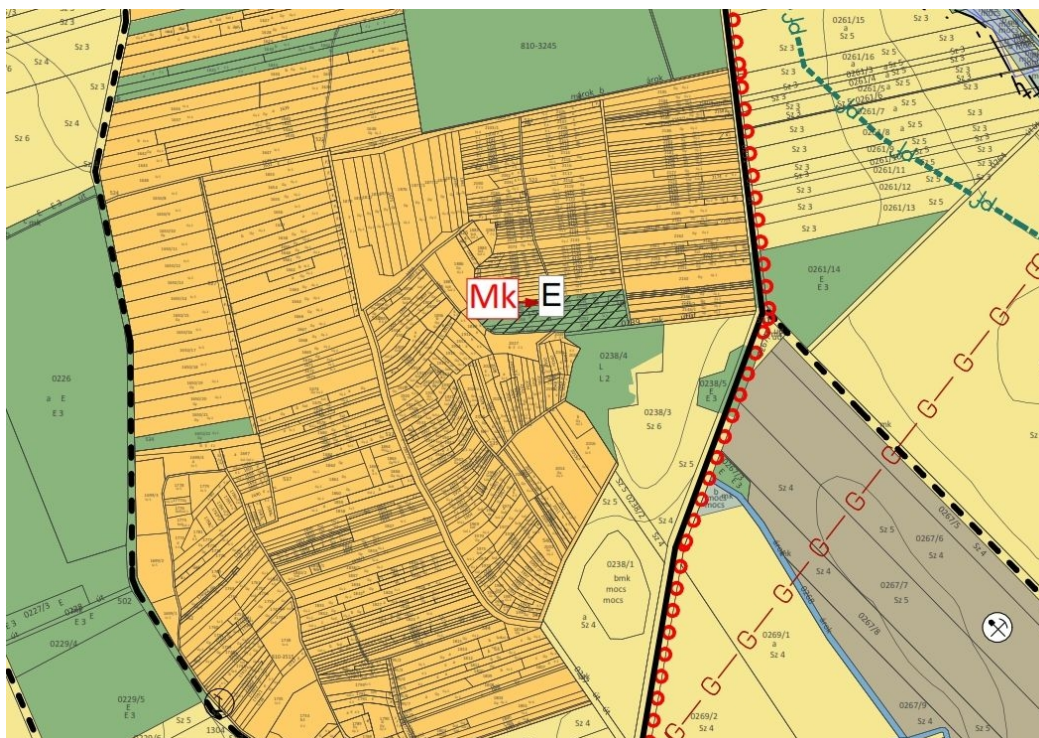
- Zöldterület (közpark) kialakítása a 755/1 hrsz-ú ingatlanon lakóterületek határán;

10

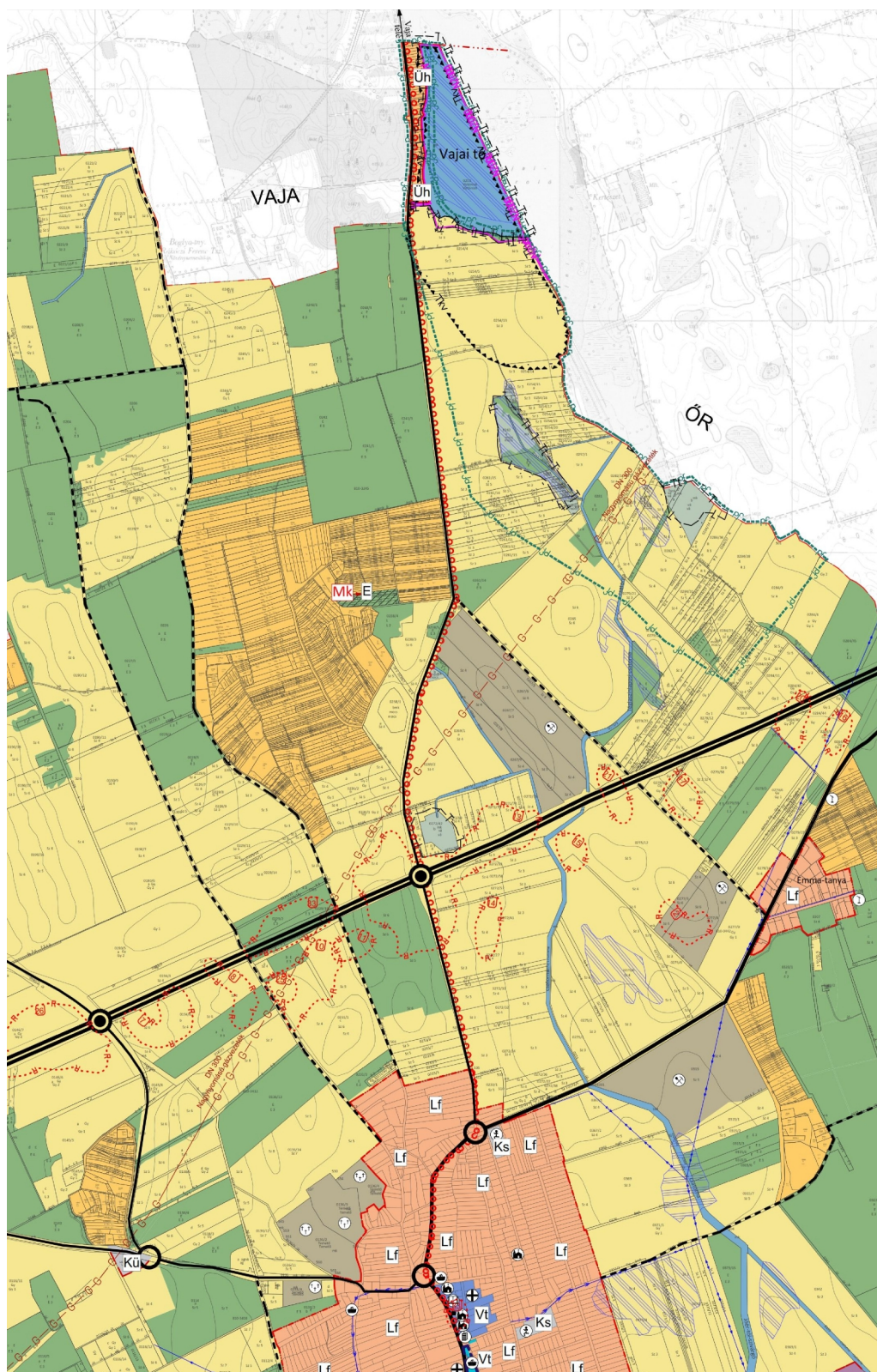
ART Vital Kft.

- Gazdasági erdő kialakítás volt zártkerti területen (2051-2064 hrsz-ig);

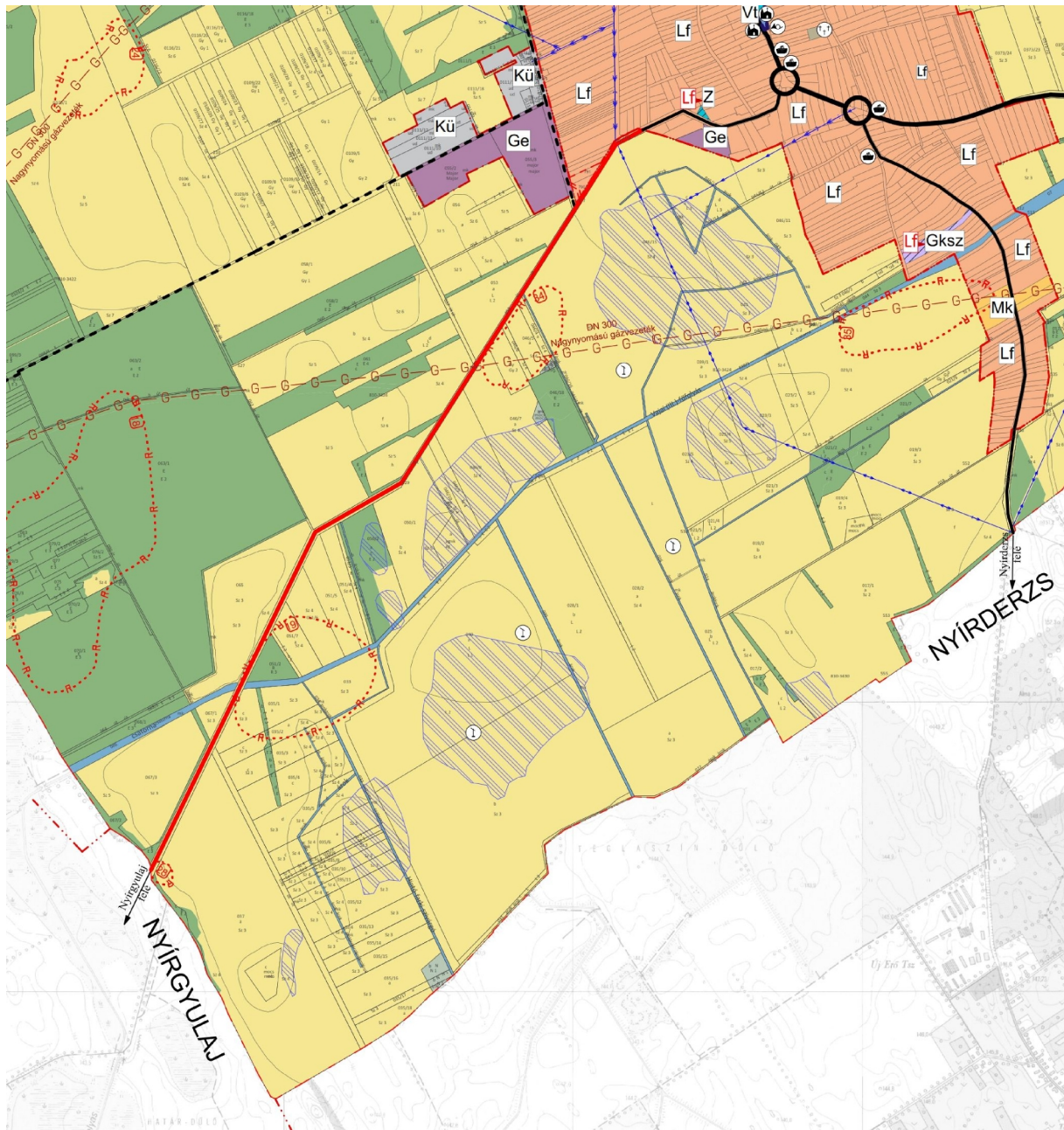

Infrastrukturális elemet érintő beavatkozások

- Tervezett kerékpárút a településközpont és a közigazgatási határ közötti szakaszon, a Vaja – felé vezető út mentén: 5,34 km

- Összekötő út (Nyírgyulaj felé) a település dél-nyugati részén, Nyírgyulaj felé: 3,70 km

1.2.2. A településszerkezeti változások területrendezési tervekkel való összefüggéseinek bemutatása

A település közigazgatási területe legnagyobb részt mezőgazdasági térségbe, valamint kisebb részt települési, erdőgazdálkodási, vízgazdálkodási térségbe sorolt.

A vegyes terület-felhasználású térségben tervezett elhanyagolható méretű terület-felhasználási változás jellegében nem, csak arányaiban fejt ki módosító hatást.

A mezőgazdasági térség területe csökkent az elmúlt években, évtizedekben a jelentős kiterjedésű erdő területekkel, amely így kimutathatóan vegyes terület-felhasználású térséget képez.

Az alábbi övezetekkel érintett a település:

- Ökológiai terület magterület övezete
- Ökológiai terület ökológiai folyosó övezete
- Ökológiai terület puffertérület övezete
- A kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek övezete
- Az erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- A kiváló termőhelyi adottságú szántó területek övezete
- A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

A műszaki infrastruktúrában a változtatást jelentősnek nem tekinthetjük. A korábbi terv által már tartalmazott M3-as autópálya megépült. A Nyírgyulaj irányába tervezett összekötő út – illetve az összes többi szomszédos településre vezető út is –, valamint a Vaja irányába vezető helyi jelentőségű kerékpárút (amely kapcsolódik a 49. sz főút mentén tervezett térségi jelentőségű kerékpárúthoz) igazodik, kapcsolódik az MTrT. elhatározásaihoz.

A településrendezési tervekkel való összhang kidolgozása az Alátámasztó dokumentumok külön fejezetében került kidolgozásra.

1.2.3. A változások hatályos településfejlesztési koncepcióval való összhangjának bemutatása

Terület-felhasználási változások

A település a meglévő térszerkezet felhasználásával a mennyiségi jellemzőket háttérbe szorítva a minőségi változásokat tűzte céljául. A települési környezet minőségének javítása – a község léptékében – nem generál számottevő terület-felhasználási változást.

Az Önkormányzati érdekeltségű belterületi gazdasági terület fejlesztés jól illeszkedik az átfogó célokhoz.

- a gazdasági tereknek, területeknek az újrapozicionálása, a szinergikus hatások erősítése, a tervezett célterületek további fenntartása

- a településközpont centrális jellegének erősítése
- aktív zöldterületek kialakítása, a használati érték növelése, a lakó övezetek környezeti minőségének javítása

Infrastrukturális változások

A települési környezet javításának érdekében infrastrukturális változtatások nincs szükség. Az elérhetőség és a megközelíthetőség javítása érdekében tett lokális lépések a:

- Térségi szerepkörű kerékpárút hálózathoz kapcsolatok kialakítása a szomszédos települések irányába,
- Összekötő utak a szomszédos települések irányába.

A településfejlesztési koncepcióban alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra, **kiemelten**:

1. Kántorjánosi Község gazdaságának stabilizálása és megerősítése

1.1 Korszerű, hatékony feldolgozóipar (jellemzően a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén mezőgazdasági feldolgozó ipar) és több lábon álló (diverzifikált) gazdaság

1.2 Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése

1.3 Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatás növelésére, a szegénység felszámolására, az értékteremtő közmunka, a gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal

2. A természeti és az épített környezet állapotnak megőrzése, javítása

2.1 Minőségi lakókörnyezet megteremtése

2.2. A környezet védelme

2.3 Külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás

2.4 Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energia hatékony építés

3. A társadalmi megújulást, életminőség javítását, a társadalmi különbségek csökkentését célzó beavatkozások megvalósítása

3.1 Szolidáris és befogadó társadalom

3.2 Egészséges társadalom

3.3 Kulturált és képzett társadalom

2.1. TÁJRENDEZÉSI JAVASLATOK

2.1.1. Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

Erdőterületek

A település közigazgatási területe érintett a kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetével, mely övezet lefedi a település erdőinek egy részét. Az erdők, melyek a teljes terület 26,8 %-át teszik ki, elsősorban telepített akácos és nyáras ültetvények. A település erdősültsége a megyei, illetve az országos átlagnál is kedvezőbb értéket mutat.

Az erdőterületek jelentős része erdőművelési ágú területen található, de nem minden esetben ún. üzemtervezett erdők, azaz az Országos Erdészeti Adattárban nem nyilvántartott területek. A kötelező előírásokat üzemtervezett erdők esetén a körzeti erdőterv tartalmazza. Az olyan erdősávok és faállományok, amelyek nem erdőművelési ágú területen találhatók, részben természetes láp- és mocsárerdők, a facsoportok, fasorok, de ilyenek az idegenhonos fa- és cserjefajok uralta, ill. őshonos lombos fafajokkal elegyes faállományok és cserjések is. Ide soroljuk az elhanyagolt állapotban lévő szórványgyümölcsösöket és felhagyott fáslegelőket/fáskaszálókat is, mivel ezek a felhagyás óta főleg idegenhonos fa- és cserjefajokkal töltődtek be. A jelentős részben inváziós fa- és/vagy cserjefajokkal spontán benőtt területek fenntartása élőhely védelmi szempontból nem kívánatos, mivel olyan területeket foglalnak el, amely potenciálisan magasabb természetességű vegetáció termőhelyei.

Azoknál az erdőknél, amelyek gyepterületi ágban vannak, abban az esetben javasoljuk a terület gyepeként való visszaállítást, ha a rét-legelő gazdálkodás egyéb feltételei adottak. Ellenkező esetben az erdőként való további hasznosítást tartjuk fenntarthatónak.

A természetes fás társulások már csak nyomokban találhatók meg a településen, főleg a Vajai- tó mentén, valamint a csatornák, árkok végén kialakuló mocsarakban.

Gyümölcsösök

A gyümölcsösök összterülete az utóbbi években csökkent, de aránya ma is jelentős, Kántorjánosi egyik vezető mezőgazdasági ágazata (9%). Ezek elsősorban ültetvények és zártkerti gyümölcsösök formájában találhatók a településen, de a helyi lakosok hosszú szalagtelkeiken is művelik. A szőlő-, illetve kertgazdaság is megjelenik a területhasználatban, kevesebb, mint 1%-ot tesz ki. Javasolt ennek a domborzati viszonyokhoz alkalmazkodó, hagyományos, ma is gazdasági potenciállal bíró tájhasználatnak a fenntartása, a gyümölcssterületek szabályozási tervben való lehatárolása.

Gyepterületek

A gyepek területek a település területének 3%-át teszik ki, ennek nagy része összefüggő rétet alkot a település délnyugati részén. A Nagy-rétként ismert gyepterület már az I. katonai felmérés térképén is szerepel, és napjainkban is legeltetésre használnak a helyi lakosok. A

település határában csak igen kis arányban vannak jelen jó ökológiai állapotú természetsterű gyeptársulások. Ennek egyik oka az inváziós cserje és fajok terjedése, a másik oka pedig az állattenyésztés tévesztéséből következő kezelés (kasálás és legeltetés) visszaesése. A mezőgazdasági hasznosítás mértékének (elsősorban szarvasmarhával történő legeltetés) növelése a gyepek élőhelyek hosszú távú fenntartását, ezzel együtt a településre jellemző mozaikos tájszerkezet megőrzését szolgálja. A szerkezeti és szabályozási tervben javasolt a gyepterületek megkülönböztetése a szántóterületektől, ezzel is támogatva a gyepeként való továbbhasznosítást.

Szántóterületek

A település déli, jelentős része beletartozik a Megyei Területrendezési Tervben kiváló termőhelyi adottságú szántóterületként jelölt övezetbe. A lehatároláson belül gyepterületeket és erdősávokat is találunk. A gyepek, erdős mezsgyék, út menti erdősávok megőrzése a szántóként való hasznosítás szempontjából fontos, mivel a teljes település területe szélerózióknak kitett övezet. A szélerőt a mezővédő erdősávok hálózata a parcellák határait követve hatékonyan képes csökkenteni.

Bányaterületek

A település területén három bányaterület található. A felhagyott bányákon a pionír növények megjelenésével megkezdődött a talajképződés. Ezek a pionír növények sok esetben idegenhonos, invázió fajok. Az inváziós fa- és cserjefajok magszórásuk révén veszélyeztetik a magasabb természetességű szomszédos területeket is, pl. nedves gyepeket. Ezért fontos a felhagyott bányaterületeket rekultivációs terv szerint, megfelelő növényfajok tervszerű betelepítésével alkalmassá tenni a későbbi utóhasznosításra pl. gazdasági erdőként. A lakott terület közelében, attól keleti irányban található homokbányát a megyei területrendezési terv besorolja a térségi komplex tájrehabilitációt igénylő területek közé. A településen található hulladéklerakók rekultiválásra kerültek, véderdősávval ellátottak.

2.1.2. Természetvédelmi javaslatok

A település közigazgatási területe érintett az országos ökológiai hálózat magterület, puffer terület, valamint az ökológiai folyosó övezeteivel. A magterület és a puffer terület övezete a település észak-keleti részét (Vajai-tó és környezete) érinti, az ökológiai folyosó övezete a település nyugati, Ófehértóval határos sávját. Országos védelem alatt álló terület a Vajai-tó Természetvédelmi terület, ami egyben Natura 2000 európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület is (HUHN20120 Vajai-tó különleges természetmegőrzési terület). Természeti területként van nyilvántartva továbbá 3 mocsaras-lápos terület, amelyből kettő az ökológiai hálózat puffer terület övezetébe esik. Továbbá az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 30/A. § (1) bekezdése értelmében a településen található valamennyi mocsár és nádas természet közeli területnek minősül.

Valamennyi védettségi kategóriára vonatkozóan közös célként fogalmazható meg a természeti értékek, a természetes élőhelyek védelme, az azokat veszélyeztető tényezők minimálisra való csökkentése. Ezen célokat szolgálják az alábbi javaslatok.

A természeti és természetközeli élőhelyeket, valamint az országos és nemzetközi jelentőségű védett természeti értéket alkotó mocsarak, mocsárrétek, lápok kiterjedésének növelése

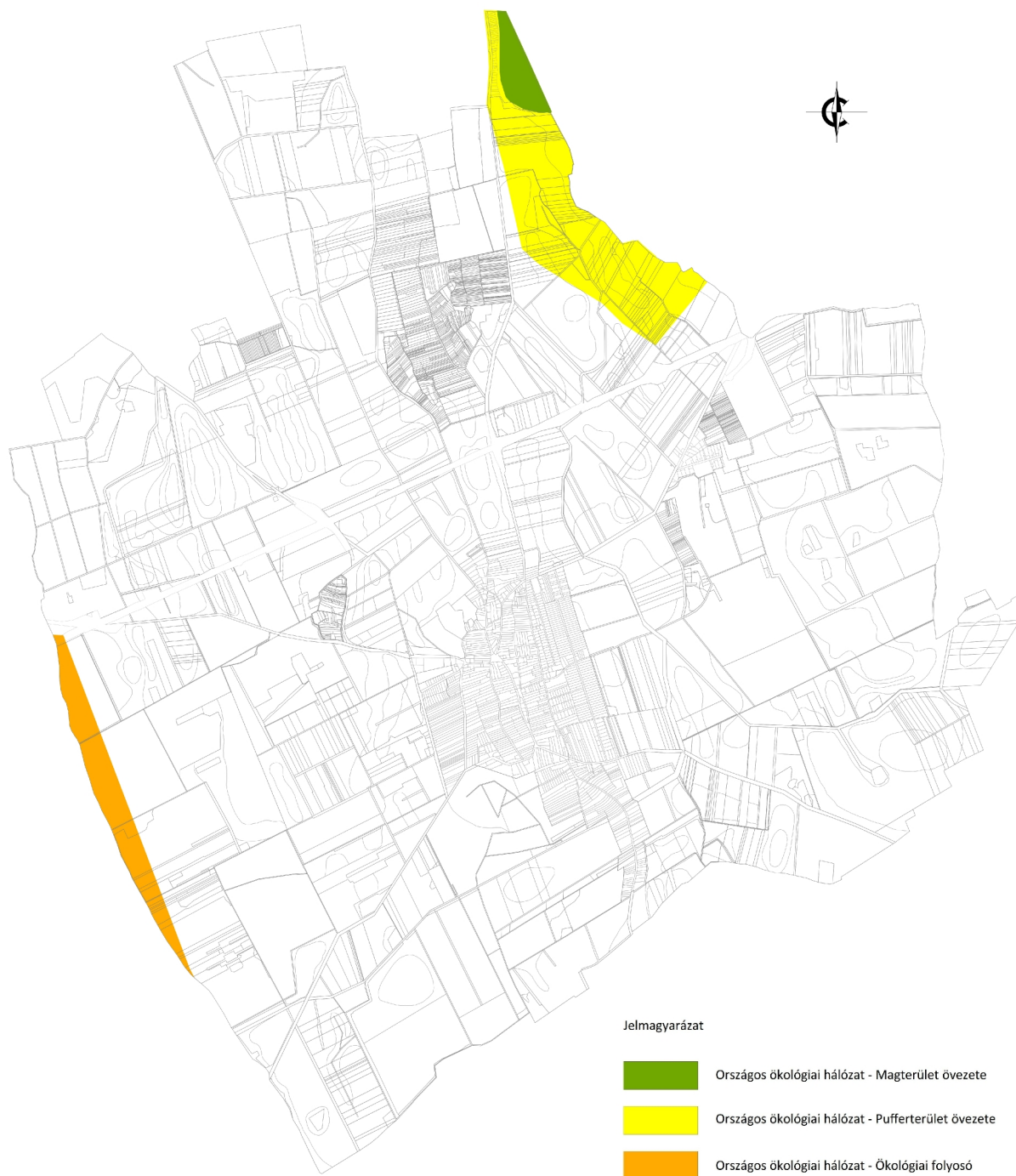
érdekében az idegenhonos inváziós fajokkal már becserjésedett, beerdősödött területek gyeppe való visszaalakítása javasolt. A mocsarakat csak kisebb mértékben veszélyezteti a becserjésedés és a beerdősülés, elsősorban a szegélyeken. A vizes élőhelyek parti szegélyvegetációját alkotó élőhelytípusok mindegyike esetében nagy problémát okoz a fásszárú idegenhonos fa- [zöldjuhar (*Acer negundo*) és amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) és cserjefajok [gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), japán keserűfű (*Fallopia japonica*)] megjelenése és térhódítása. Ezek megjelenése és dominanciájának növekedése a vizes élőhelyek, ill. a szegélyvegetáció leromlását és átalakulását okozzák.

A közösségi jelentőségű élőhely fennmaradásának és természetvédelmi helyzetének további romlása megakadályozásának javasolt eszköze a vegyszeres gyomirtás mellőzése. Az inváziós növények nagy kiterjedésű homogén állományainak visszaszorítására lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók.

A Vajai tó területét érintően a természet közeli tómeder illetve a hidromorfológiai viszonyok lehetőség szerinti fenntartása indokolt, a hozzá kapcsolódó hétvégi házas üdülőterületen is. A mesterséges aljzatok, mint például a kőszórás megjelenésével és arányának növekedésével a vízi élőhelyben egy új, természetben nem előforduló élőhely típus jelenik meg.

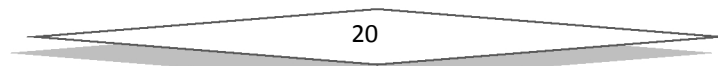
A természetes életközösségnek nincs olyan tagja, mely kifejezetten ehhez a habitat típushoz kötődne, ehhez adaptálódott volna. Ennek ellenére a folyóvízi életközösség megpróbálja birtokba venni az új típusú élőhely foltokat. Ebben a kolonizációs folyamatban általában azok a fajok járnak élen, melyek számos környezeti tényezőre nézve tágtűrűsű, jó kompetíciós képességű fajok. Általában e fajok közé tartoznak az életközösségbe emberi tevékenység közreműködésével bekerülő adventív és inváziós fajok is. Következésképpen sok esetben a mesterséges aljattípusok jelentős arányú megjelenése elősegíti az adventív és az inváziós fajok terjedését, térhódítását, minek következtében a tó eredeti életközösségének mintázata átalakul.

A horgászatot érintően is figyelembe kell venni a természetvédelmi szempontokat. Az idegenhonos halfajok a legtöbb esetben igen erős kompetíciós képességgel bíró, széles toleranciájú fajok, melyek megjelenése és állományainak megerősödése a legtöbb esetben az őshonos halfajok visszaszorulását, állományaik csökkenését vonja maga után. Több természetes eredetű tó esetében megfigyelt jelenség, hogy a növényevő amur (*Ctenopharyngodon idella*) számottevő arányú jelenléte, de például az őshonosnak tekintett pontyfélék 150-200 kg/ha mennyiséget meghaladó jelenléte is drasztikus mértékben lecsökkenti a természetes eutróf tavak közösségi jelentőségű élőhely típus kiterjedését. Ebből következik, hogy a Vajai tóban az idegenhonos halfajok visszaszorítása indokolt, telepítésük nem javasolt.

2.1.3. Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

Kántorjánosi község teljes közigazgatási területe a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetével átfedésben van. A mozaikos, domborzathoz alkalmazkodó, az évszázadok alatt a természet s az ember együttélése során kialakult tájhasználat

folyamatosan változik, de e változások mikéntjét és irányát a településrendezési eszközökkel kedvező irányban tudjuk befolyásolni.

Egyik nem kívánt folyamat, a legeltetés és kaszálás visszaszorulása miatt a rétek, legelők beerdősülése. A spontán erdősödésnek induló rétek, legelők átalakítását, rekonstrukcióját a tájidegen fa- és cserjefajok eltávolításával, majd ezek sarjainak, magoncainak a visszaszorításával javasoljuk megvalósítani. Itt a mechanikai módszereket kell előnyben részesíteni. A magoncokat hatékonyan pusztító gyomirtás ugyanis minden kétszíkú fajt is elpusztít az inváziós fa- és cserjefajok magoncaival együtt, ezáltal minden alkalommal visszaveti a természetes regenerációs folyamatot. Amennyiben a gyeppé való alakítása nem járható, úgy javasolt a becserjésedett területek természetszerű erdővé alakítása.

Az ökológiai hálózat részét képező erdőterületeken javasolt a tájidegen fajokból álló állományok fajokcseréje hazai fajokra. Az erdőlétesítés célállománya tölgy-kőris-szil ligeterdők, melyek természetes elegyarányában a kocsányos tölgy 40-60 %-ban, a magyar kőris 30-40 %-ban, az elegyfajok 20-30 %-ban vannak jelen. Természetes elegyfajai a mezei juhar, a mezei szil, a vénic szil, a gyertyán, a vadvörte, a madárcseresznye, a fekete és fehér nyár és a fehér fűz. Cserjéi a veresgyűrű som, az egybibés galagonya, a kányabangita, a kutyabenge és a tatár juhar, a kívánatos cserjeborítás 30-50 %.

Kántorjánosi közigazgatási területén több a kulturális örökségünk részét képező gémeskút található, legtöbb a Nagy-réten (4db). Ezek megőrzésére ösztönözni kell a területek tulajdonosait, segíteni kell őket ezen egyedi tájértékek megőrzésében.

2.1.4. Biológiai aktivitásérték változása

A település külterületén a jelenleginél magasabb biológiai aktivitás értéket elsősorban az utak, dűlőutak, csatornák és vízfolyások menti mezsgyék meghagyásával, azokon a fás növényzet megtelepedésének elősegítésével, a meglévő fasorok és erdősávok védelmével érhetjük el. Ezek a zöldsávok ökológiai folyosó szerepet töltenek be, a szántóterületek deflációját, szélerózióját mérsékelik, a biodiverzitást növelik a monokultúras mezőgazdasági tájban. Legkedvezőbb hatást a háromszintes növényállományból álló zöldsávokkal érhetjük el. A külterületen elhelyezkedő üzemi létesítmények körül szintén háromszintes növényállományból álló zöldsáv létesítése indokolt. 10 m széles védőfásítás cserje- és lombkoronaszinttel az ipari vagy mezőgazdasági tevékenységből származó környezeti hatások (hang- és légszennyezés, szaghatások) mérsékelésére es alkalmas.

2.2. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Az egészséges és esztétikus lakókörnyezet megteremtése érdekében a településrendezés során, a település belterületén az alábbiakban megfogalmazott célok elérésére kell törekedni.

2.2.1. Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatok

Cél a településen szigetesen elhelyezkedő zöldfelületi elemek (pl. közparkok, belterületi erdők és rétek, intézménykertek, zöldfelületi jellegű intézmények) összekapcsolása a vonalas jellegű zöldfelületi elemekkel (pl. utcai zöldsávok, csatornapartokat kísérő zöldsávok). Ennek érdekében szükséges az utak és a csatornák mentén megfelelő szélességű (rövid csatornaparti szakaszon minimum 3m, utcán 2m) beépítetlen, növényzettel borított sáv biztosítása. A zöldsávok parkosítása során, a csatornaparti szakaszon őshonos, vízparti fafajok (pl. kőris, fűz, éger) telepítése javasolt. Az utcafásítás legfeljebb 10 m tötávolsággal történjen kis lombkoronájú dísfák (pl. gömbjuhar) telepítésével. A közművek, légvezetékek és a parkolási igény miatt a település szélesebb észak-dél irányú utcái kettős a kelet-nyugati irányú kisebb összekötő utakon egyoldali fasorok telepítése javasolt.

2.2.2. Zöldfelületi ellátottság alakulása

A zöldterületeken belül a közparkok és közkertek térszerkezetének, növényállományának és funkcionális egységeinek tervszerű kialakításához kertépítészeti engedélyezési terv készítése szükséges arra jogosult tájépítész mérnökkel. A közparkokban építmények közül csak a park rendeltetésének megfelelő helyezhető el. A parkok növényállománya három szintes (gyep-cserje- és lombkoronaszint) legyen. A parkok területének 80%-a zöldfelület legyen.

A temetők telekhatárain teljes hosszban sövénytelepítés és fasor telepítése javasolt. A fasorban a fák legfeljebb 10 m-es tötávolsággal telepítendő. A temető területén a sírok közé telepítendő lombos fákkal a lombkorona-fedettséget 40%-ra növelni kell, és minimum 60% zöldfelületi arányt kell biztosítani. A régi temető lakott területre való terjeszkedését nem szabad tovább engedni. A település utcáival határos oldalán lévő részsút talajtakaró növényekkel és fákkal be kell ültetni

Az oktatási, szociális, közigazgatási és szakrális intézmények telkein is törekedni kell a kertszerű kialakításra. A burkolt felületek a telek beépítetlen részén nem haladhatják meg a 60%-ot, a zöldfelületnek legalább 40%-ot kell elérnie. A zöldfelületek minden 100m²-re után egy nagy lombkoronát nevelő fa telepítése szükséges.

2.2.3. Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A belterületen telepített növényzet számos kedvező hatást gyakorol a település környezeti állapotára. Fontos élőhelyeket teremt az állatvilág számára, különösen a fán fészkelő, az ember számára kedves és hasznos énekesmadaraknak, ezáltal növeli a település biodiverzitását.

A növények intenzív párologtatásuk révén növelik a levegő páratartalmát. Mivel a párologás hőt von el a környezetéből, a település növényzettel fedett részein hűvösebb a mikroklíma, mely csökkenti a hősziget intenzitását. Akár 4-5 °C-al is hűvösebb a levegő a növényzettel fedett felszínek felett a mesterséges burkolattal rendelkező felületekhez képest. A növények felett kialakuló magasabb nyomású hideg levegő a meleg levegőjű településközpont felé áramlik, így is mérsékelve a hősziget kialakulását.

A cserjék, fák ágai miatt a csapadék hosszabb időn keresztül szivárog a talajba, ezért a növényzettel fedett felszínek alatt a talaj nedvességtartalma magasabb, vízháztartása kedvezőbb, mint a kopár felszínek felett. A növényzet csökkenti a szél erősségét, a házak közötti keskeny utcákba telepített növényzet kifejezetten kedvezően befolyásolja a szélviszonyokat.

Kántorjánosi esetében speciális helyzet a Nyírségre jellemző homoktalaj, ami az utcai sávokban sok helyen kopár, szeles időben ezt a homokot a szél felkapja, homokvihart kavarva az utcákon. Ökológiai szempontból és a porszennyezés csökkentéséhez egyaránt fontos lenne ezeknek a homokos sávoknak a gyepesítése, illetve talajtakarás biztosítása szárazságtűrő, évelő növényzettel.

3. KÖZLEKEDÉSI JAVASLATOK

3.1. Közúti hálózati kapcsolatok

A külterületen K.V. belterületen B.V. c. kategóriába sorolt az állami KÖZÚT kezelésében lévő **4917** sz. ök út helyszínrajzi vonalvezetése nagyrészt íves és enyhén íves szakaszokból áll, tehát megfelelőnek mondható. Szabályozása belterületen 16 m külterületen 30 m. Külterületen és szükség szerint belterületen, + 1m-es szélesítése szükséges. A burkolatot fel kell újítani a teljes felületen, a teherbírást és vízzáróságot növelő kopóréteggel le kell zárni, de addig is a rendszeres karbantartását mindig el kell végezni. Csapadékvíz elvezetését mindenképp meg kell oldani.

Az önkormányzat távlati tervei között szerepelt a Kántorjánosi – Nyírgyulaj ök. út megvalósítása, mely pályázati forrásból valósul meg. Az út javasolt nyomvonala nagyrészt egyenes. Az útépités során plusz terület igénybevétele nem történik.

A Megyei Fejlesztési Tervben szerepel továbbá a 49156 sz. Kántorjánosi - Ófehértó ök. út. Az út a meglévő 0132 hrsz-on halad, javasolt burkolatszélessége belterületen 6,0 m, külterületen 7,0 m.

3.2. Főbb közlekedési csomópontok

A település belterületén, a Petőfi téren, valamint az Ady Endre – Kossuth Lajos utca csomópontja tekinthető – település léptékben – főbb csomópontnak. Ezek átalakítása, a jelenlegi forgalmi adatok alapján nem szükséges.

3.3. Belső úthálózat

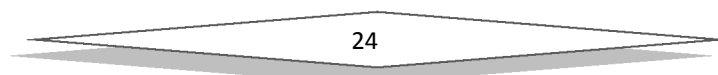
Külterületen az önkormányzati kezelésű utak mezőgazdasági gyalog utak (földutak), fejlesztésük eseti előre nincs betervezve. Osztályba sorolásuk K.X

A belterületi önkormányzati utak a helyi forgalmat bonyolítják, és vezetnek rá az Állami Közútkezelő útjaira. Osztályba sorolásuk B.VI.d. belterületi kiszolgálóút (lakóút). Az utak forgalma nem jelentős. Szélességük 3,0 - 6,0 m. Az aszfalt burkolatú utak aránya jelentős a településen. A burkolat minősége sok helyen rossz, a szélesség javarészt 3,0 – 4,0 m közötti. Az utak megfelelő víztelenítése nincs megoldva, valamint a burkolatok kopórétege az építéskor nem készült el, így a közeljövőben ezeket pótolni kell.

3.4. Községi közlekedés

Az autóbusz megálló helye a rájárási távolságot nézve nem mindenhol megfelelő. Nem fedi le a település egész területét. Kialakításuk döntően nem megfelelő. Egyedül a Petőfi téri buszmegálló szabályos kialakítású. A leszállóhelyeket a többi helyen is, ha mód van rá, előírás szerint kell átalakítani.

Az autóbusz megállóhelyek helye a rágyaloglási távolságot nézve a település méreteit nézve nem megfelelő. Az újonnan készülő nyírgyulaji út építésével párhuzamosan célszerű szabályos

buszmegálló kialakítása a József A. utca 21. sz. előtt. Így a rágyaloglási távolságot nézve ellátható lenne a település DNY-i vége is.

Az autóbusz megállóhelyek nem szabványos kialakításúak, a fel-leszállóhelyeket min. 1,5 m-es burkolt peronnal kell ellátni, és a települési járdahálózatba burkolt járdával bekötni. A 4917; 49128 számú állami közút települési átkelési szakaszán az autóbusz megállóhelyeket (összesen 5 db) a legközelebbi útkorszerűsítéskor mindenképpen szabványos autóbuszöbölben kell elhelyezni. A község nem rendelkezik vasúti kapcsolattal. A legközelebbi vasútállomás Hodászon, valamint Baktalórántházán található. Nem szerepel a fejlesztési javaslatok között a vasút települést érintő fejlesztése.

3.5. Kerékpáros közlekedés

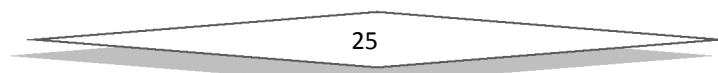
A település külterületén nem található szabályos kerékpárút. A belterületen az Arany János utca mellett található kb. 500 m hosszú kerékpárút. A kerékpáros közlekedés döntően az úttesten zajlik. Ez az alacsonyabb rendű és az önkormányzati utak csekély forgalma miatt nem túl balesetveszélyes. Kockázatot jelent azonban az utak keskeny burkolata miatti kis áteresztőképesség. A jelentősebb utak mellett mindenképp indokolt lenne a kerékpárút kiépítése, ill. folytatása. Az önkormányzat tervei között szerepel, belterületről kiindulva külterületen a vajai út mellett haladó kerékpárút építése.

3.6. Főbb gyalogos közlekedés

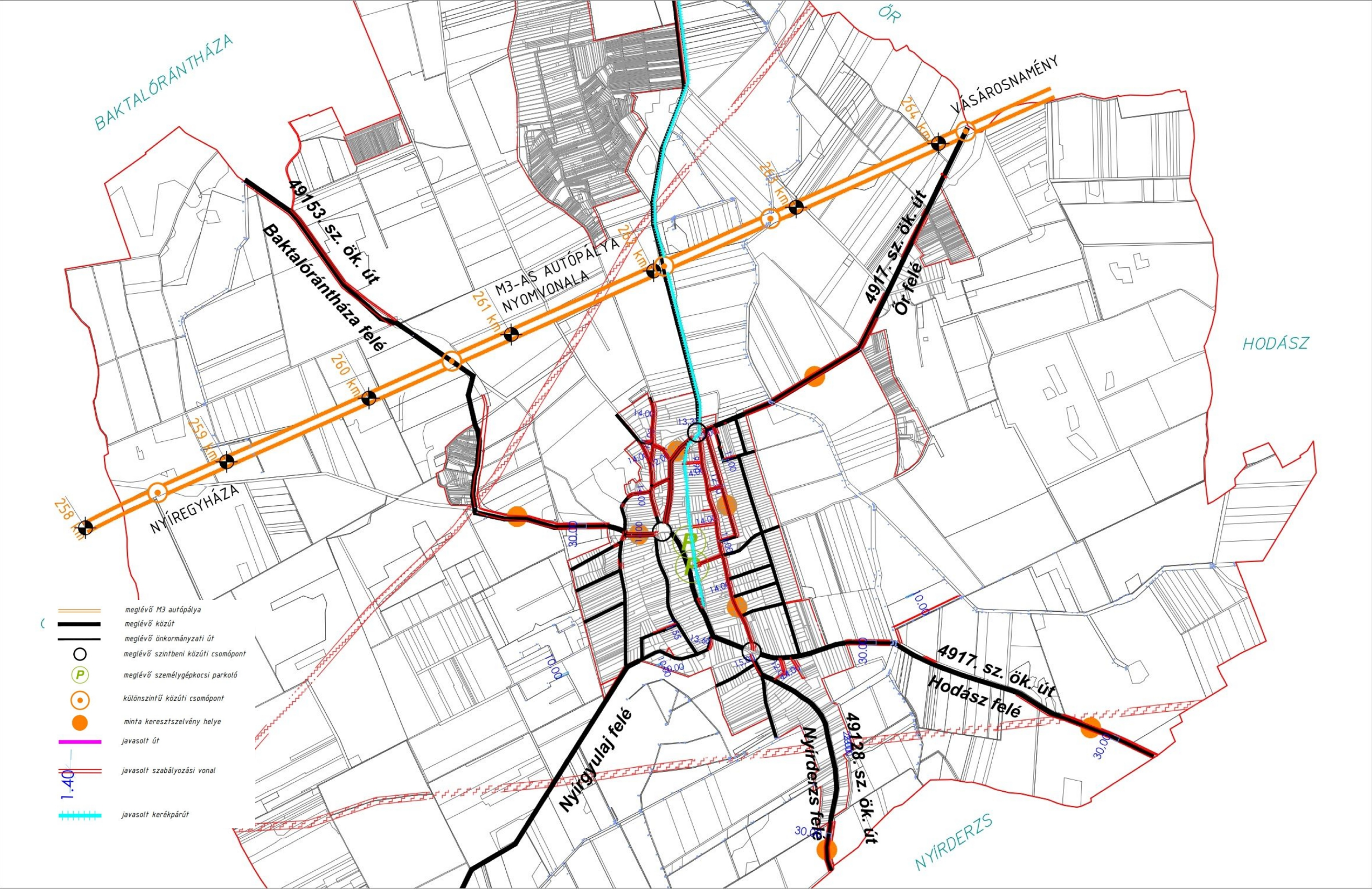
A település helyi gyalogos forgalma a kevés kiépített járda miatt döntően az utakon bonyolódik. Az utak jelentős része mellett nem található kiépített járda. Ahol mégis van járda az többnyire nem szabványos kialakítású. Az összes helyközi forgalmat bonyolító út mellett lévő járda szabványos kialakítása távlatban mindenképpen szükséges. A kisebb önkormányzati utak esetében a jelentéktelen forgalom miatt ez nem túl balesetveszélyes, azonban legalább az egyoldali járda kialakítása szükséges. A belterületi utak szükség szerinti keresztmetszeti bővítésével és a csapadékvíz – elvezető hálózat kiépítésével párhuzamosan kivitelezhető a járda kialakítása is. A munkák összevonása mindenképpen célszerű lehet. A belterületi gyűjtőút kategóriába sorolt, illetve a lakó utakon távlatban mindenképpen legalább egyoldali járda kiépítése szükséges. Az összes helyközi forgalmat bonyolító út mellett lévő egyoldali járda kialakítása mindenképpen szükséges.

3.7. Gépjármű elhelyezés, parkolás

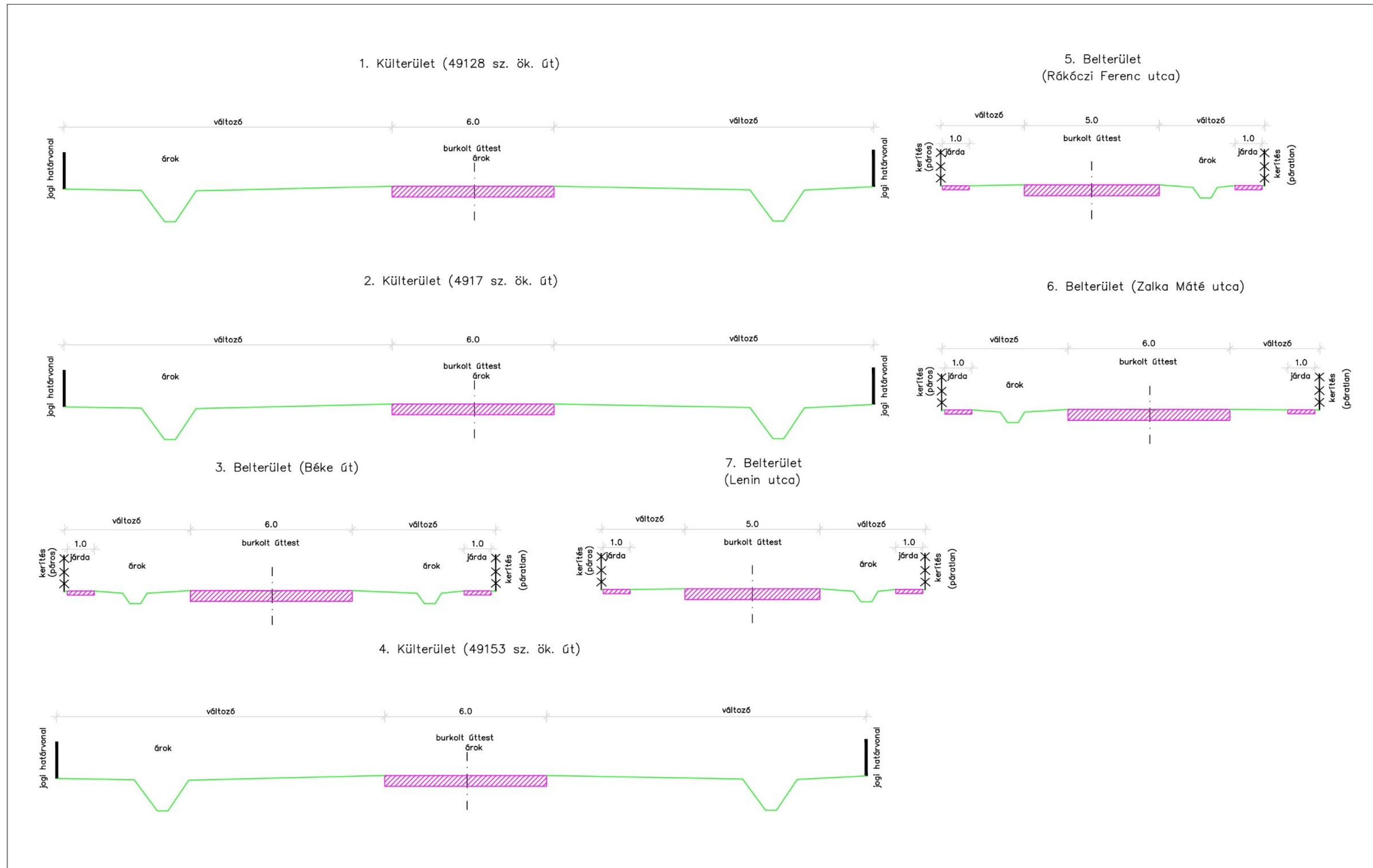
A településen kijelölt parkoló a Polgármesteri Hivatal előtt és az általános iskola előtt van. A központban nincs elegendő számú megfelelően kialakított közcélú parkoló. Az intézmények forgalmát a meglévő szabványos parkolóhelyek nem tudják kiszolgálni. A kisebb önkormányzati utak mentén a parkolást az útpadkán oldják meg. Ez az utak kis burkolatszélessége miatt nem megfelelő. A község frekventált intézményei, szolgáltatói környezetében, szilárd burkolatú parkolók kialakítása javasolt az ingatlanok előtti közterület felhasználásával, új közcélú parkoló terület kialakítása nem szükséges.

Közlekedés

Közlekedés – Keresztszelvény

4. KÖZMŰVESÍTÉSI JAVASLATOK

4.1. Víziközművek

A belterületi csapadékvíz elvezető hálózat nincs kellő mértékben kiépítve, beépíteni csak vízrendezett területeket lehet. Beépítés előtt a vízvezető hálózatot ki kell építeni. Minden új, tervezett beépítésnél a felszíni vizek elvezetéséről illetve szükség szerint a talajvízszint süllyesztésről gondoskodni kell.

A belterületi csapadékvíz elvezető hálózat kiépítetlensége miatt a saját vízgyűjtőről származó belvizek vonatkozásában a belterületen belvízproblémák jelenezhhetnek. A helyzeten javít, hogy a terület belvizeinek fő befogadójául szolgáló Vajai (III. sz.) főfolyás nagyon közel helyezkedik el a belterülethez és két oldalról körbefogja azt.

Minden önkormányzati és FETIVIZIG (korábban társulati) csatorna gravitációs csatlakozik a fő befogadókhöz.

A belterületen roncsolt, mély fekvésű terület nincs.

A belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer lényegében alkalmatlan a keletkező csapadékvizek befogadóba történő juttatására. A meglévő árkok közül is sok lefolyástalan, ezért szikkasztóárkként funkcionál.

Az összes utcában szükség van a csapadékvíz elvezetés kiépítésére. Ezt párhozamosan lehet végezni az utak szélesítésével és felújításával. Az 5,5 m vagy nagyobb koronaszélességű utak mindkét oldalára javasolt az árok kialakítása. A 4,0 m koronaszélességű utaknál legalább az egyik oldalon szükséges árok kialakítása.

A már meglévő szikkasztóárkokat be kell kapcsolni a levezetőrendszerbe. A kiépítendő levezetőrendszer a fő befogadó közelsége miatt, gond nélkül képes lesz a belterületen keletkező csapadékvizek elvezetésére.

Ivóvíz

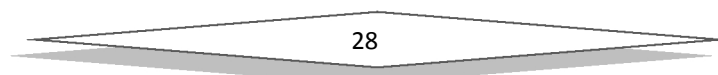
A község ivóvízellátó hálózata megfelelő kiépítettségű, jelentősebb hálózatbővítésre hosszú távon sem kell számítani.

A vízellátást másik négy településsel együtt a hodászi vízműtelep biztosítja. A vízműtelep és a hálózatok részleges rekonstrukciója az Első-Szatmári Ivóvízminőség-javító Program keretében valósult meg. A későbbiekben fontos lenne az elöregedett azbesztcement csövek korszerű csőanyagra (pl: KMPVC) történő cseréje.

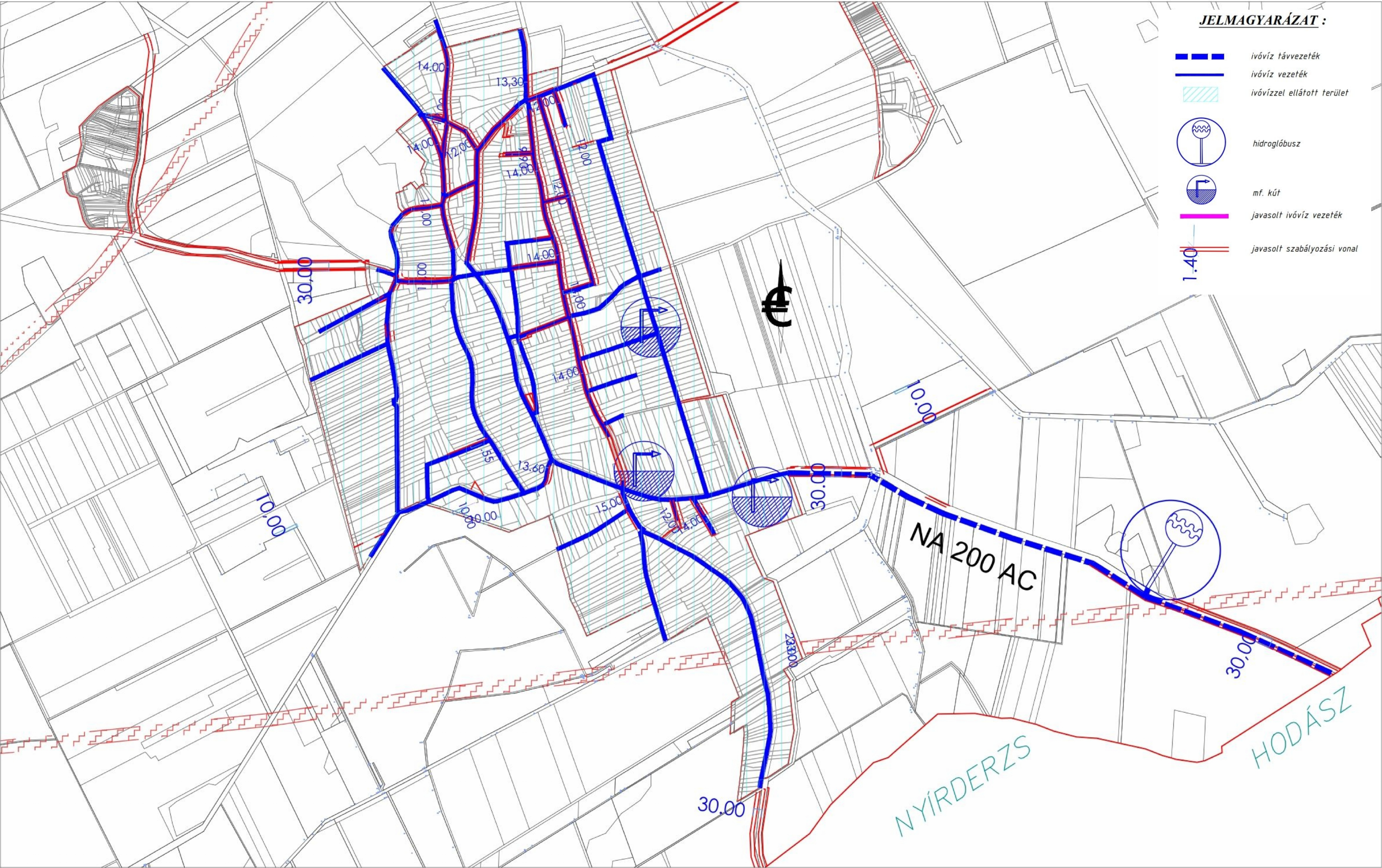
Szennyvíz

A megépült szennyvízcsatorna hálózat gravitációs, elválasztó rendszerű, anyaga KG – PVC, mérete NA 200, a bekötővezetékek mérete NA 150. A nyomóvezetékek anyaga KM-PVC.

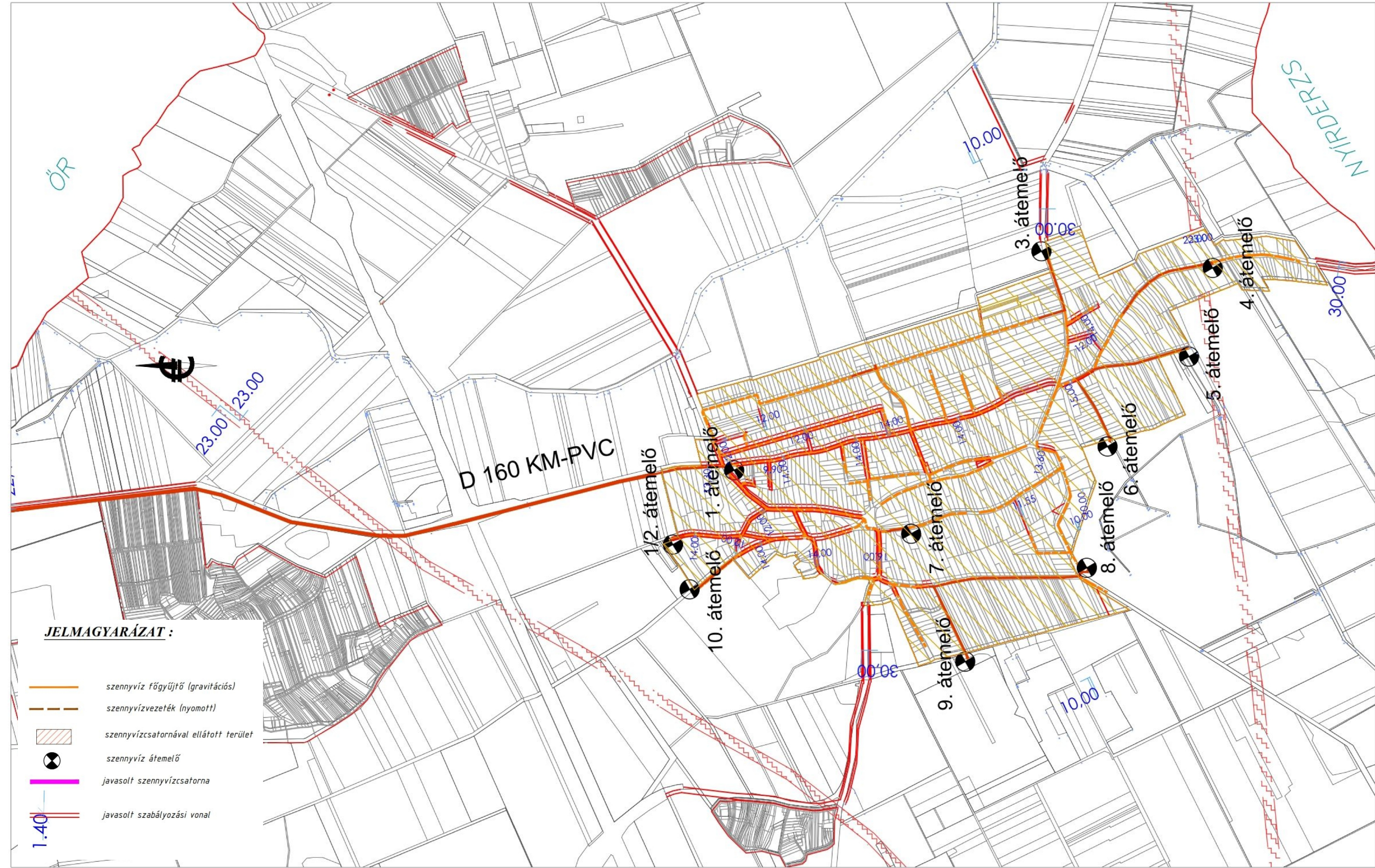
Az agglomerációban keletkező szennyvizek a vaján épült tisztítótelepre kerülnek. A jövőbeni feladat a lakossági rákötések minél nagyobb arányú megvalósítása.

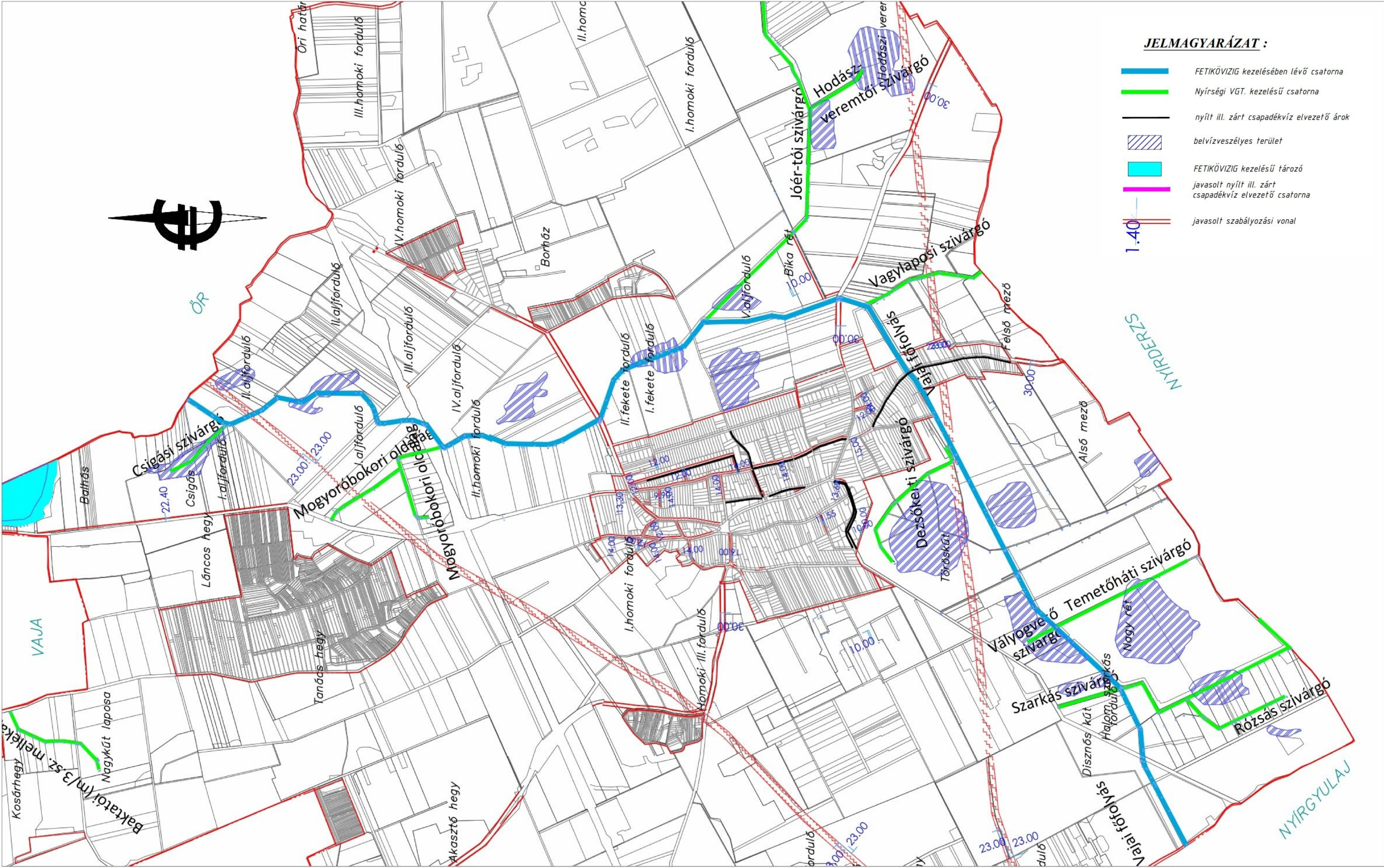
Vízellátás

Szennyvízelvezetés

Vízrendezés

4.2. Energiaellátás

4.2.1 Villamos energia

4.2.1.1 Fogyasztói hálózatok

A közép feszültségű szabadvezetékek és földkábelek az E.ON Tiszántúli Áramszolgáltatói Zrt. elosztóhálózatának részei. Ezek oldják meg közép/kisfeszültségű transzformátorokon keresztül a terület villamos energia ellátását. A meglévő közép feszültségű hálózatok alkalmasak a területek folyamatos energiaellátására, beavatkozásra nincs szükség.

Az E.ON Zrt. adatszolgáltatásai szerint a településrészt 11 db TR állomás látja el elektromos energiával. A meglévő TR állomások tovább bővíthetők. A meglévő transzformátorok a szokásosan jelentkező bővítéseket jelenleg is, de gépcserével hosszabb távon is biztosítani tudják. Nagyobb igények kielégítésére kell újabb TR állomást telepíteni.

A kisfeszültségű hálózatokat az E.ON folyamatosan tartja karban, azokat korszerűsíti. Más beavatkozásra nincs szükség. Az új fogyasztói igényeket árokba fektetett földkábelekkel javasoljuk kiépíteni. A dőlt oszlopokat függőlegesbe kell állítani.

4.2.1.2 Közvilágítás

A közvilágítási feladatokat az E-on látja el, a felépítmény az ő tulajdonukban van, az áramszolgáltatás költségét a község fizeti.

A település közvilágítása azokon a területeken, ahol a kisfeszültségű elosztás szabadvezetékes hálózattal üzemel, többnyire a kisfeszültségű vezetéket tartó oszlopsorra szerelt lámpákkal van megoldva. Az önálló közvilágítási hálózat, a szabadvezetékes környezetben minimális. Kántorjánosi jelenlegi közvilágítása csak részben tekinthető korszerűnek. A lámpatesteket folyamatosan kell karban tartani, azokat folyamatosan korszerűbbre kell cserélni.

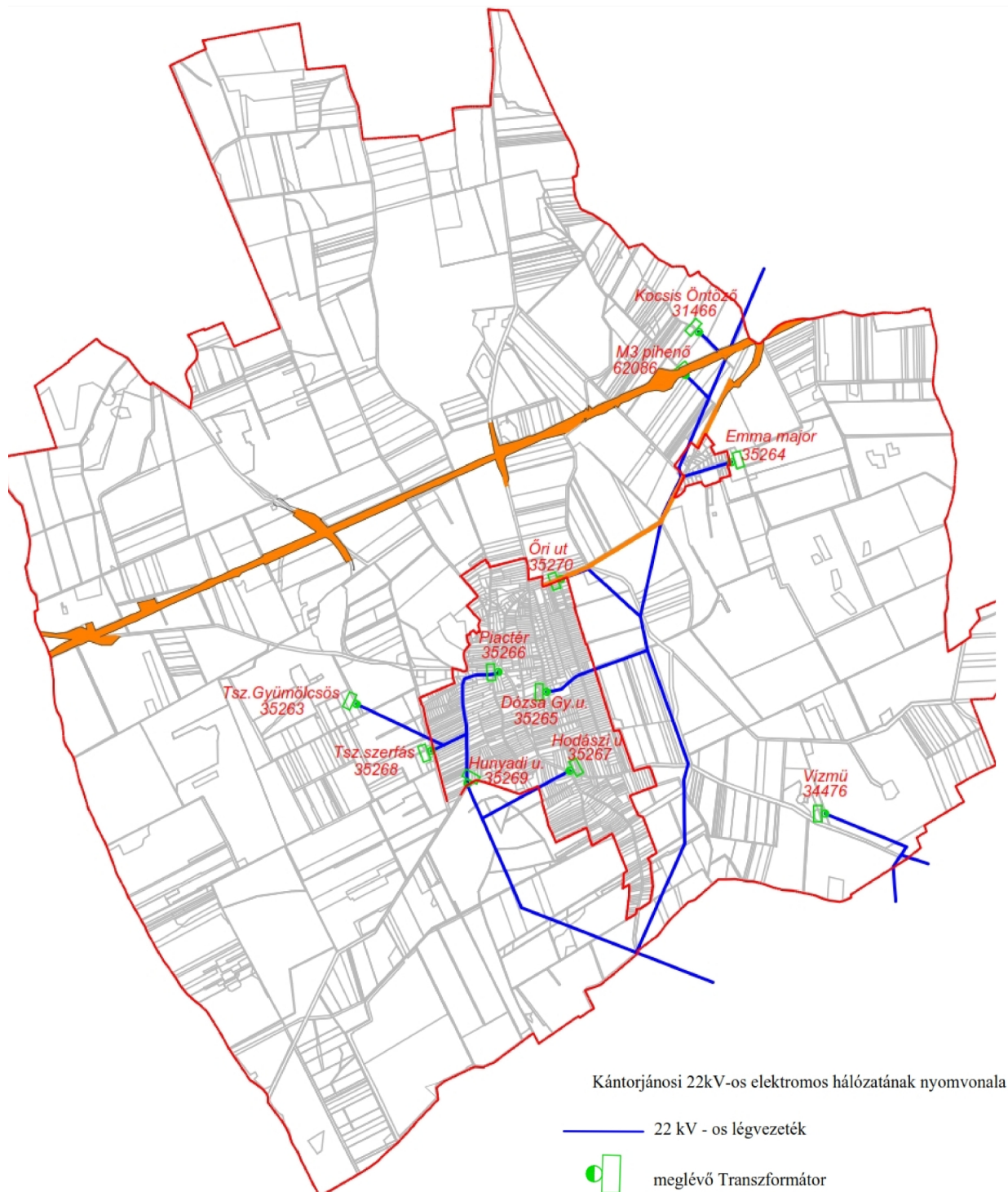
Szem előtt kell tartani az esetleges fényszennyezés elkerülését. Ennek érdekében a lámpatesteket úgy kell elhelyezni, hogy:

- csak kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába világítson.
- csak megfelelő, szükséges időszakban világítson.

Ennek érdekében megfelelő ernyőzésű és energiafelhasználású lámpákat kell elhelyezni. Ezek azok a lámpatestek, amelyek IDA (International Dark Sky Association) minősítéssel rendelkeznek. Az IDA nagyon szigorú szempontrendszer alapján választja ki azokat a világítótesteket, melyekkel teljesen fényszennyezés mentes világítás létesíthető.

A község frekvenciált részein javasoljuk a közvilágítási valamint a fogyasztói légvezetékes hálózatokat földkábelesre cserélni. A közvilágítást környezetbe illő elegáns megjelenésű oszlopkelékekkel kell megoldani.

Villamos energia hálózat

4.2.2 Gázenergia

A település gázellátása ÉK-i irányból, Őr község felől, a 4917 sz. ök. út mellett jövő, 110 KPE nagy – középnyomású gázvezetésekről biztosított. A település külterületén két helyen található gázfogadó – nyomásszabályzó állomás. A 0277/5 hrsz-ú területen lévő állomás az Emma tanyát látja el, a 0272/1 hrsz-ú külterületen lévő állomás pedig a község belterületét látja el.

A településen kis - középnyomású hálózat épült, KPE csőből, 160 – 110 – 90 – 63 mm méretekkel. A hálózat kiépítettsége a településen teljes mértékben megvalósult, jövőbeni bővítés nem várható.

4.2.3 Távhő

A településen távhő hálózat nem üzemel.

4.2.4 Megújuló erőforrások

A településen megújuló erőforráson alapuló erőmű, telep nem üzemel, amely energiát állítana elő a település számára.

4.3. Hírközlés

A mobil távközlési ellátás szempontjából a település lefedettnek tekinthető. A jövőben jelentkező kábel nélküli telefonigények is kielégíthetők. A mobilszolgáltatók saját hálózatukat, felépítményüket folyamatosan karbantartják, fejlesztik.

Kántorjánosiban a szélessávú kommunikációs és televíziós műsor terjesztés szolgáltatásokat az INVITEL Kft. biztosítja. Az internet és a kábeltévé légkábeles és földkábeles kialakítású.

A szolgáltató a meglévő hálózatát folyamatosan működteti és korszerűsíti. A rendszert az új utak mellett is ki kell építeni és a jelentkező csatlakozási igényeket folyamatosan biztosítani szükséges.

A digitális földfelszíni televíziós adások a település minden területén jól foghatóak.

Kántorjánosi telefonhálózatát a Magyar Telekom Nyrt. üzemelteti, a TV és internethálózattal közel azonos nyomvonalon, azok hálózati jellemzőinek megfelelően. A Magyar Telekom Nyrt a Hodászra vezető 4917 sz. út mellett üzemeltet egy bázisállomást. A vállalat a hálózatot folyamatosan bővíti és korszerűsíti. Új telkek telefon igényei esetén a szolgáltatókkal egyeztetett beruházásokra lesz szükség. A rendszereken a széles sávú digitális rendszerű internetes hálózatokat biztosítani kell.

Az esetleges új igények esetén, illetve a község frekvenciált részein is törekedni kell a hírközlési hálózatok földkábeles kialakítására, összhangban az erősáramú vezeték kiváltásokkal.

A hírközlési hálózatok kialakításának alkalmasnak kell lennie arra, hogy a település minden lakója szabadon választhasson a jelenlévő hírközlési szolgáltatók közül.

Összefoglalás:

Elmondható, hogy a település vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlési hálózata kiépült. A településrendezési tervben vázolt fejlesztések kiszolgálása, az előzetes információk alapján a meglévő hálózat fejlesztése nélkül megvalósíthatóak.

A Nemzeti Infokommunikációs Stratégiában megfogalmazott törekvések célja a **Digitális Magyarország** létrehozása. A **Digitális Magyarország** magában foglalja a 2020-ig uniós és hazai forrásból megvalósuló összes infokommunikációs fejlesztést, és a kormányzati szerveken kívül más partnerek, cégek és intézmények is aktív résztvevőként csatlakozzanak a fejlesztési programsorozathoz.

A program küldetése, hogy a digitális környezet kiegyensúlyozottan fejlődjön, lehetővé téve, hogy az infokommunikációs eszközök és szolgáltatások pozitív lendületet adjanak a versenyképességnek, a fenntartható gazdasági növekedésnek, a foglalkoztatásnak és a társadalmi esélyegyenlőségnek.

Célja, hogy beavatkozásai révén növekedjen és minőségileg javuljon az állampolgárok és a vállalkozások elektronikus szolgáltatásokhoz való hozzáférési lehetősége (megfelelő eszközrendszer és hálózati infrastruktúra biztosításával, intelligens megoldásokkal, elektronikus szolgáltatások nyújtásával stb.), illetve ezen szolgáltatások igénybe vételének aránya (készségfejlesztés).

A Digitális Magyarország olyan integrált megközelítést alkalmazó komplex fejlesztési program, amely képes a helyi közösségek egyéni igényeinek kiszolgálására is.

A Digitális Magyarország főbb céljai:

- szupergyors internet elérhetővé tétele,
- közösségek összetartozásának erősítése a digitális technológia révén,
- az állam által nyújtott szolgáltatások fejlődése,
- az ország versenyképességének növelése a digitális szolgáltatások, valamint a digitáliskészségek terjedésének elősegítése által,
- digitális infokommunikációs alkalmazások, szolgáltatások elterjesztésének támogatásán keresztül az életminőség javítása minden élethelyzetben.

4.4. Megújuló energiaforrások alkalmazása, környezettudatos energiagazdálkodás, egyedi közműpótlók

A fejlesztések során törekedni kell a megújuló energiaforrások alkalmazására. Az energiafelhasználást gazdaságosabbá tehető napelemek és napkollektorok használatával. A településen nincs olyan intézmény, amely megújuló energiaforrást alkalmazna.

Összesen 3 pályázat került benyújtásra, melynek része megújuló energiaforrás telepítése, azonban támogatási döntés még egyik pályázat vonatkozásában sem történt. Sikeres pályázat esetén napelemes rendszerrel felszerelni kívánt intézmények:

- Polgármesteri Hivatal (Kossuth u. 14.)

- Könyvtár (Kossuth u. 17.)
- Irodaépület (Arany J. u. 28.)
- Gyermekjóléti szolgálat (Arany J. u. 22.)
- Sportöltöző (Őri u. 4.)
- Művelődési Ház (Arany J. u. 12.)

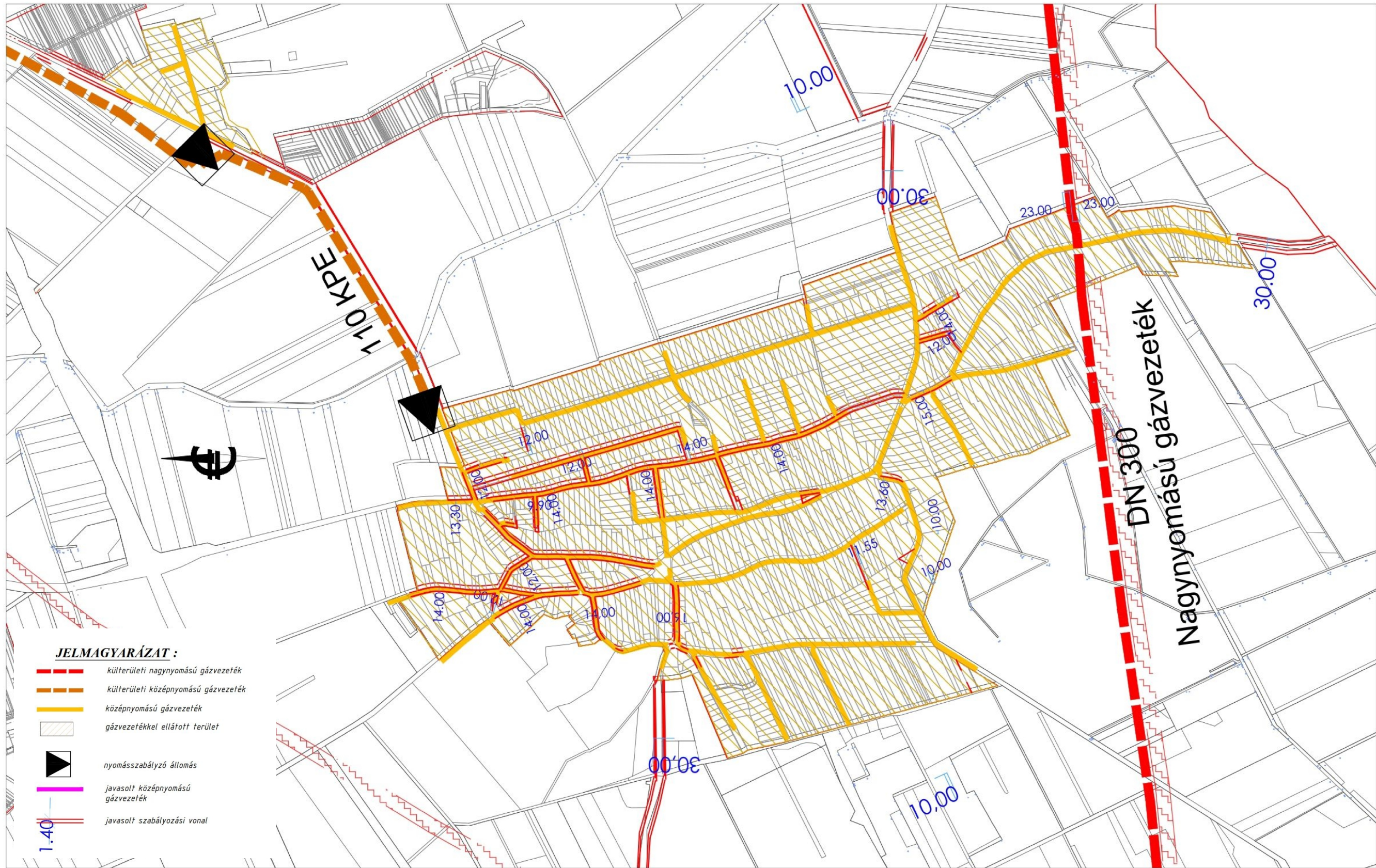
A később történő esetleges fejlesztések során is ezen energiára kell gondolni megújuló energiaforrás alkalmazásával kapcsolatban, hisz a település fekvését és egyéb adottságait is figyelembe véve, szél erőművek telepítése és energiatermelés céljából történő üzemeltetése nem lenne gazdaságos. További fontos lépés a lakóházak, nonprofit szervezetek, valamint önkormányzati épületek energiahatékonysági korszerűsítése. Ösztönözni kell az egyéni családi házak felújítása során az energiahatékonysági korszerűsítést, a megújuló energiák felhasználását.

Az önkormányzati intézmények egy része új építésű, ezek nem igényelnek villamos korszerűsítést. A nem felújított önkormányzati intézmények többségében a világítótestek elavultak, üzemeltetésük nem gazdaságos. Ezért javasoljuk azokat lecserélni energiatakarékos izzóval ellátott elektronikus előtétű egyedi kompenzálású lámpatestekre. Javasoljuk ezen kívül az elektromos hálózat felújítását is.

Különös figyelmet kell fordítani a különböző intézmények térvilágításának gazdaságos működésére, tehát javasoljuk ezek alacsonykapcsolóval történő működtetését, de kézi lekapcsolásra való lehetőséggel.

A villamos energia, mint vezetékes energiahordozó távlatban is csak világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére javasolható. Bár alkalmas lenne termikus célú energiaigények kielégítésére is, beruházási és üzemeltetési költségigénye miatt ilyen célú alkalmazása csak a kis teljesítményű, tartalék (időszaki kiegészítő fűtésre, vagy ahol más energiahordozó valamely okból nem alkalmazható, kizárólag a völgyvidékszakban) hőtárolós fűtésre javasolható.

Gázellátás

5. ÖRÖKSÉGVÉDELMI JAVASLATOK

5.1 A kulturális örökség védelmére irányuló tervmódosítási feladatok

Kántorjánosi a meglévő építészeti értékeire alapozva, azokat megóvva léphet előre, ezért a településfejlesztés során gondoskodni kell Kántorjánosi meghatározó értékeinek védelméről. Ebből a szempontból az egyik legfontosabb feladat, hogy a lehető leghamarabb érvényt kell szerezni a helyi védettség jogintézményének külön rendelet keretében. A helyi védelem alkalmazásával nagyobb lehetőség nyílik a meglévő értékek továbbfejlesztésére, valamint annak segítségével csak olyan fejlesztések támogathatóak, amelyek nem rombolják le Kántorjánosi meglévő értékeit.

Kántorjánosi község nem rendelkezik ugyanis helyi értékvédelmi rendelettel. A település 2006-ban készítette el azóta is hatályban lévő Helyi Építési Szabályzatát, amelyben helyi védelemre javasolt építészeti értéként szerepel a 201/2 helyrajzi számú ingatlanon álló görög katolikus templom, a 474 helyrajzi számú ingatlanon álló római katolikus templom, az Ady Endre út 29. szám alatti népi lakóház. Sajnos a javaslatokból nem született értékvédelmi rendelet. A fentebb felsorolt épületek mind a mai napig a település helytörténeti szempontból legfontosabb épületei, a település építészeti identitását formáló épületei és építményei.

Kántorjánosi község 2006-ban elfogadott helyi építési szabályzatában a református templom, mint országosan védett műemlék szerepel. A középkori eredetű épület védetté nyilvánítására sajnos mind a mai napig nem került sor. Az értékes középkori épületrészeket tartalmazó felújítás előtt álló templom építészeti és történeti értékeinek megőrzése szempontjából elsődleges fontosságú az épület védelem alá helyezése. A település legértékesebb, az eredeti építőanyagok, és épületszerkezetek mellett eredeti belső térbeosztással is rendelkező épülete esetén indokolt annak országosan védett műemlékké nyilvánításának felterjesztése. A templom tervezett felújításánál figyelmet kell fordítani az esetleges középkori épületrészek feltárására, megőrzésére.

A modern településrendezési eszközök legfontosabb feladata az egyedi építészeti értékek mellett a középkori településszerkezeti elemek megőrzése és az utókorra történő hagyományozása. A település mai szerkezete megtartotta középkori eredetét. A középkori eredetű településszervező erők máig hatnak Kántorjánosi településszerkezetére: az orsótér és a református templom meghatározó elemei a községnek, amelyek biztosítják Kántorjánosi egyedi arculatát. Jellegzetes, örökségvédelmi szempontból értékes építészeti elemek is elsősorban ezekhez a csomópontokhoz köthetőek.

A középkori orsótér, a jelenlegi Kossuth Lajos és Arany János utcák által közrezárt terület, napjainkig megőrizte eredeti alakját, formáját. A település központjában lévő tér ma a település legnagyobb zöldfelülete. A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes, helytörténeti szempontból pótolhatatlan forrás. A középkori eredetű településszerkezeti elem megőrzése, és az utókorra hagyományozása érdekében indokolt helyi területi védelem alá helyezni.

A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes településszerkezeti elem a Kossuth Lajos – Rákóczi Ferenc – Béke utcák összefutásánál kialakult tölcéses, háromszög alakú teresedés, valamint a Kossuth Lajos és József Attila utcák találkozásánál kialakult háromszög alakú teresedés. A fenti archaikus településszerkezeti elemek már a XVIII. századi kéziratok térképeken is megfigyelhetők. A pótolhatatlan helytörténeti forrásokként értelmezhető archaikus településszerkezeti elemek megőrzése és az utókorra történő hagyományozása érdekében indokolt helyi területi védelem alá helyezni azokat.

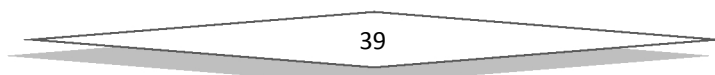
A helyi védelem további célja a falusias településkarakter, beépítési mód, a telkek utcai beépítési vonalának, az utcakép megőrzése. A településképi védelme, minősége szempontjából fontos településrendezési feladat annak koncepciózus, komplex rendezése. Fontos, hogy ez az értékvédelem szempontjainak érvénysülésével történjen, amelynek eredménye gazdaszemléletű, rendezetten fenntartott településképi legyen. A rendezési terv által biztosított keretek kihasználásának módját a településképi véleményezési eljárások tovább befolyásolhatják. A helyi védelem alatt álló építészeti értékek Település Arculati Kézikönyvbe történő átemelésével a védett építészeti értékek településképi formáló ereje biztosítható.

A település falusias jellegét őrzi, amit jól jeleznek a hagyományos szalagtelkekhez köthető, az utcára merőleges tengelyű beépítések. Az utca tengelyre merőlegesen elhelyezett tornácos parasztházak kedves színfoltjai a település arculatának, azonban kevés számuk miatt nem meghatározó elemei a falusias utcaképnek. Az 1945. előtti időszakot annyira jellemző népi építészetnek alig maradt nyoma Kántorjánosiban. Hagyományos építésű, a térségre jellemző oldaltornácos parasztház ma már alig található a településen. A meglévő néhány kedves épület is jellemzően üresen áll, és nagyon leromlott műszaki állapotban van. A településkarakter megőrzése szempontjából jellegzetes népi lakóház, rossz műszaki állapota ellenére helytörténeti szempontból pótolhatatlan emlék.

A településképi rendelet hatálya alá tartozó épületek esetén a meglévő állapot: épülettömeg, használt anyagok, épületszerkezetek hosszú távú fenntartása szükséges. Ennek megfelelően a helyi védett ingatlanok esetén azok tulajdonosai nem végezhetnek olyan építési tevékenységet, amely a védett építészeti érték megőrzését veszélyeztetné, jellegét, megjelenését hátrányosan megváltoztatná. A helyi védelem alatt álló épület felújítása, esetleges bővítése esetén az épület eredeti tömegformája, homlokzati kialakítása, utcaképi szerepe nem változhat. Az épület eredeti nyílásrendjét, a nyílászárók osztását, díszeket, homlokzati és kiegészítő tagozatokat érintetlenül kell hagyni. A tetőfelületeket is lehetőség szerint az eredeti anyaghasználat és szerkezeti megoldások megtartásával szükséges felújítani.

5.2 Védelmi és korlátozó kulturális örökségvédelmi elemek

Kántorjánosi esetén jogszabályban előírt, országos védelem alatt álló kulturális örökségi elemekként egyedül a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket tudjuk megemlíteni. Kántorjánosi régészeti örökségét az örökségvédelmi hatástanulmány mutatja be részletesen.

6. KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉS FELTÉTELEK

Kántorjánosi Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2016-ban határozott úgy, hogy a megváltozott fejlesztési elképzelések, a település közigazgatási szerepköre és jogszabályi változások miatt új településrendezési tervet készített.

A módosítások több területkialakítást érintenek terület felhasználási, valamint infrastrukturális oldalról a település bel és külterületén. A változások és azok környezetvédelmi hatásait az alábbiakban mutatjuk be:

Terület-felhasználást érintő beavatkozások

- Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület kialakítása a település déli részén – a Nyírdersz felé vezető út mentén, falusias lakóterületből 0,93 ha-on az 588, 590 hrsz-ek és az 589 hrsz részbeni felhasználásával;
- Zöldterület (közpark) kialakítása a 755/1 hrsz-ú ingatlanon lakóterületek határán;
- Gazdasági erdő kialakítás volt zártkerti területen (2051-2064 hrsz-ig);

Hatások és azok összegzése

A település területi mérlegének elemzése alapján, a fenti terület-felhasználási változások a település egészére vonatkoztatva jelentéktelen hatást váltanak ki. Összességében az indukált változások a térszerkezet települési szintjét is alig érik el, az általuk kifejtett hatás pedig inkább tömb szintű mintsem települési (sem gazdasági, sem pedig társadalmi szinten).

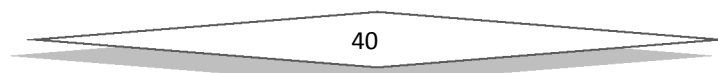
A település alapvetően nem a térszerkezetének az átalakításával, kiegészítésével érhet el látható javulást, hanem a települési környezet utcaszintű javításával, átalakításával. Ez utóbbi szabályozási eszközökkel érhető el, ezért szükségtelen a jelentősebb térszerkezeti beavatkozás.

Infrastrukturális elemet érintő beavatkozások

- Tervezett kerékpárút a településközpont és a közigazgatási határ közötti szakaszon, a Vaja – felé vezető út mentén: 5,34 km
- Összekötő út (Nyírgyulaj felé) a település dél-nyugati részén, Nyírgyulaj felé: 3,70 km

Fentiekben bemutatott infrastrukturális beavatkozások jelentős mértékűek a település léptékében, következő tervi/fejlesztési ciklusában.

A Nyírgyulaj felé vezető út kiépítésének fontossága túlmutat a települési érdekkörön, hiszen a térség kelet-nyugati közlekedési irányultságát is javítja. A kerékpárút hálózatának fejlesztése mindenképpen pozitív a helyi lakosság körében a balesetmentes közlekedés biztosítása végett, valamint segíthet a települési turizmus fellendítésében. Ehhez azonban vizsgálni szükséges a kerékpárút becsatlakozási pontjait más rendszerekhez történő elérhetőségét és annak nyomvonalát a kiszolgáló járulékos létesítményeit.

Környezetvédelmi szempontból vizsgálva a vonalas létesítmények negatív szerepe kettős. Elsősorban megvalósításuk jelentős tájat és környezet érintő beavatkozással nem jár együtt. Ezen beavatkozások előzetes becslése, pontos hatásainak vizsgálata a térség környezetére nem jelentős. Az összekötő/feltáró mezőgazdasági út nyomvonalának helyzetére és a lakott területek kapcsolatára, védőtávolságára vonatkozóan - kiemelten a zajvédelem esetére - figyelmet kell fordítani. Másodsorban a megvalósult művek létesítményei, természetvédelmi szempontjából negatív hatással járnak a fajok szabad mozgásában, valamint azok zavarásában. Javasolt áttekinteni, hogy a művek megvalósítását megelőzően ezzel a szemponttal hogyan számoltak a tervezők.

7. HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL VALÓ ÖSSZHANG BEMUTATÁSA

A hatályban lévő településrendezési eszközök:

- A hatályos településszerkezeti terv a 33/2006 (V.22.) önkormányzati határozattal került elfogadásáról
- A település Helyi Építési Szabályzata a 13/2006. (VII. 01.) Önkormányzati rendelettel került elfogadásáról

Az Önkormányzat a jóváhagyást követően egyszer módosította az eszközeit, az M3-as autópálya projektjének megvalósítása érdekében. Jelen településrendezési eszközök jóváhagyásakor hatályon kívül helyezésre kerülnek.

A hatályos településszerkezeti tervhez képest jelentős területi változtatást nem alkalmaztunk. A tervezés folyamán a megváltozott jogszabályi környezetből eredő változtatások integrálása – MTrT, OTrT – mellett, a fejlesztési koncepció térszerkezetet befolyásoló elemeinek beépítése az elsődleges.

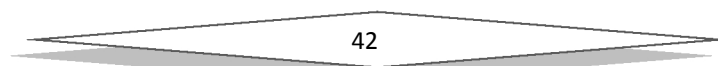
A módosítások területi kiterjedése a település léptékéhez viszonyítva szinte elenyésző, azokat az 1.2-es fejezet taglalja bővebben.

Meghatározó változást az új infrastrukturális elemek megjelenésén túl (kerékpárút Vaja irányába, burkolt út összekötő kialakítása Nyírgyulaj irányába), a terv nem alkalmaz.

A település belterületén korábban tervezett nagyobb kiterjedésű, településszintű zöld területek nem alakultak ki, így azok nem kerültek át az új eszközökbe. A belterületi úthálózatban tervezett bővítések, amelyek az esetlegesen megnövekedő lakásigények kielégítését célozta volna, szintén nem jöttek létre az előző településrendezési eszközök hatálya idején, így azok nem kerültek át az új eszközökbe.

A gazdasági területek – kivált kép a külterületek – bővítésre nem kerültek. Egyrészt a település gazdasági ereje sem kívánja új területek kialakítását (a kínálati jelleg fenntartása pedig nem egészséges), másrészt a település léptékéhez képest a jelenlegi területek is tartalmaznak jelentős tartalékokat, azok beépítési intenzitását figyelembe véve. A tervezett üzemi terület-felhasználás módosítás inkább csak minőségi változtatást eredményez, hogy az jobban illeszkedjen a tényleges rendeltetéshez.

A beépítésre nem szánt területek – mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, homokbánya, ...stb. – a tényleges használatához igazítottak (adatszolgáltatás szerint), amely a hatályos tervnél is alapelv volt.

8. SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

A szabályozás kialakításának folyamán támaszkodtunk a hatályos eszközökben szereplő előírások egy részére, a támogatott rendeltetések tovább vitelére. Az övezetek, építési övezetek és azok térbeli rendjének kialakításában jelentős változtatást nem alkalmaztunk. A jelenleg hatályos terv tervi elhatározásai főbb vonalakban továbbra is biztosított.

A település szerkezetéből, valamint az egyes funkciók térbeli rendjéből, a viszonylag homogén lakóterületek, egységesen lehetővé teszik a jól elkülöníthető egységes tömb/építési övezet szabályozási irányelvek alkalmazhatóságát. Ezekkel a homogenizált tömbökkel a lakóterületek építési övezete elválasztható a hagyományos vegyes (igazgatási és oktatási rendeltetéseket is magába foglaló) területektől.

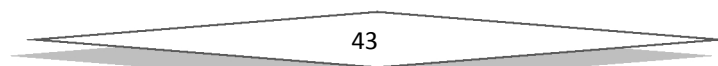
Ezzel elkerülhető az övezetek, építési övezetek további nagyszámú alövezetre történő bontása, a túl összetett előírások rögzítése. Az így kialakuló rendelkezések struktúrája rövid, egyszerű, közérthető. Ezen alapelv mellé társul az az elgondolás, hogy a szabályozásnak lehetőség szerint kerülnie kell a „kialakult” övezeti jellemzők használatát, az „eltérő szempont, eltérő értelmezés” problematikájának kezelésére (erre további javaslatot tehet a készülő településképi rendelet).

A gazdasági területek kijelölésénél alapvetés, hogy a zavaró hatású tevékenység a belterületről távol kerüljön elhelyezésre. A már meglévő és működő telephelyek fejlődésének teret biztosítsunk, a koncentrációt, mint alapelvet követve. Az üzemi területeknél – melyek kevésbé illeszkednek a település épített környezetébe, inkább a tájképet határozzák meg – a tájba illesztés elősegítése az elsődleges cél. Ennek eszköze lehet az architektúrális megjelenés szabályozása – amely így a településképi rendelet feladata kell hogy legyen -, illetve a védelmi rendeltetésű zöld sávok alkalmazása. Ezek egyöntetű, vagy külön-külön történő alkalmazása egyedi elbírálás alá esik.

A mezőgazdasági területek tekintetében az övezeti besorolások legfőbb alapelve, hogy a tájképi, természetvédelmi (pl.: NATURA2000) korlátozásai részben – leginkább a belterületről északkeletre található egységes blokkot alkotó terület esetében – ne különüljenek el az övezetei előírásokban.

Az ökológiai hálózat területeinek – a közigazgatási terület északkeleti és nyugati részén - differenciált szabályozással történő kezelése, egyetlen tényező miatt nem hatékony ezért ennek additív kezelése a legcélravezetőbb. Az additív szabályozással kezelhető az eltérő jellemzővel rendelkező területek, kizárólag az additív szempont szerinti elkülönítése. Ezzel azonos alapú, de mégis helyi jellemzővel bíró szabályozás hozható létre.

Egyes zöldterületi övezet kategóriákban biztosítandó funkciók hatékony létesítéséhez szükség van az OTÉK 111.§ szerinti „Egyes előírásoktól való eltérés” kérelmezésére.

9. BEÉPÍTÉSI TERV

A terv készítése során olyan típusú beavatkozás, változtatás, amely szükségessé tenné beépítési terv szintű részletezettséget, nem került tervezésre. Ezért jelen tervfejezet, munkarész kidolgozásra nem került.

10. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

A dokumentum terjedelme miatt külön, önálló dokumentumként került elkészítésre és mellékelésre.